37 042 Wijziging van enkele wetten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in verband met verscheidene technische en kleine beleidsmatige wijzigingen (Verzamelwet SZW 2027)

Nr. 3 Memorie van Toelichting

I. Algemeen

1. Inleiding

Dit wetsvoorstel beoogt een aantal wetten op het terrein van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: SZW) te wijzigen. De wijzigingen betreffen zowel de arbeidswetgeving als de socialezekerheidswetgeving. Het wetsvoorstel bevat onder andere wijzigingen die voortvloeien uit door de Sociale verzekeringsbank (hierna: SVB) aangedragen aandachtspunten, die in de uitvoering aan het licht zijn gekomen. Ook ziet het wetsvoorstel op wijziging van wetgeving op het terrein van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor Caribisch Nederland.

Het gaat in dit wetsvoorstel om tekstuele aanpassingen, technische verbeteringen en verheldering van bepaalde punten. Daarnaast dienen enkele voorstellen ter verduidelijking en nadere invulling van eerder gemaakte beleidskeuzes en het herstellen van omissies. Met de voorgestelde wijzigingen worden geen substantiële beleidswijzigingen aangebracht. Het wetsvoorstel behelst derhalve enkel zogenoemd ‘klein beleid’ en wetstechnische en redactionele verbeteringen.

De wijzigingen worden in hoofdstuk 2 per onderwerp toegelicht. In de daaropvolgende hoofdstukken wordt achtereenvolgens ingegaan op de resultaten van de uitvoeringstoetsen (hoofdstuk 3), resultaten van de internetconsultatie (hoofdstuk 4) en regeldruk en de financiële gevolgen (hoofdstuk 5). In deel II van deze memorie is een artikelsgewijze toelichting opgenomen. Enkele wijzigingen zijn dermate klein en technisch dat zij geen plek in de algemene toelichting behoeven. Deze wijzigingen zijn daarom enkel in het artikelsgewijs deel van de toelichting opgenomen.

2. Klein beleid

2.1. Artikel I, onderdeel A, Algemene nabestaandenwet en artikel II, onderdeel A, Algemene Ouderdomswet (codificatie van jurisprudentie over onweerlegbaar rechtsvermoeden)

Voorgesteld wordt om artikel 3, vierde lid, onderdeel a, van de Algemene nabestaandenwet (hierna: Anw) en artikel 1, vijfde lid, onderdeel a, van de Algemene Ouderdomswet (hierna: AOW) in lijn te brengen met de stand van de rechtspraak. In artikel 3, vierde lid, onderdeel a, Anw en artikel 1, vijfde lid, onderdeel a, AOW zijn vier situaties genoemd op grond waarvan aangenomen wordt dat er sprake is van een gezamenlijke huishouding. Artikel 3 van de Participatiewet kent een vergelijkbare bepaling. Uit jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep (hierna: CRvB) over dit rechtsvermoeden volgt dat een beperking in de tijd geldt bij mensen die eerder een gezamenlijke huishouding hebben gevoerd[1] en bij mensen die eerder gehuwd waren[2]. Deze temporele beperking was nog niet verankerd in de AOW en Anw.

Artikel 3, vierde lid, onderdeel a, Anw en artikel 1, vijfde lid, onderdeel a, AOW worden nu in lijn gebracht met artikel 3, vierde lid, onderdeel a, van de Participatiewet. Zodoende geldt een onweerlegbaar rechtsvermoeden indien betrokkenen in de periode van 2 jaar voorafgaande aan de aanvraag van een nabestaandenuitkering of ouderdomspensioen gehuwd zijn geweest of daarmee zijn gelijkgesteld.

2.2. Artikel I, onderdeel B, Algemene nabestaandenwet (aanpassing herlevingsbepaling nabestaandenuitkering)

De Anw voorziet erin dat de overgebleven ouder van een minderjarig kind waarvan de andere ouder is overleden, recht heeft op een nabestaandenuitkering indien het kind tot het huishouden behoort van de nabestaande ouder.

Wanneer minderjarige kinderen uit het huishouden vertrekken van hun nabestaande ouder en tot het huishouden van een ander gaan behoren, wordt de nabestaandenuitkering beëindigd op grond van artikel 16, eerste lid, onderdeel a, van de Anw. Indien het betreffende kind vervolgens niet langer deel uitmaakt van het huishouden van een ander, is onduidelijk of de nabestaande de nabestaandenuitkering opnieuw aan kan vragen. In dergelijke gevallen is niet voorzien in herleving van de uitkering. In twee andere artikelen in de huidige Anw is een soortgelijke herleving wel opgenomen. In artikel 14, derde lid, Anw, in een vergelijkbaar geval, wanneer een kind van een overleden ouder op het moment van het overlijden behoorde tot het huishouden van een ander en enige tijd na het overlijden niet meer, was er reeds in voorzien dat het recht op een nabestaandenuitkering ingaat op het moment dat het kind niet langer deel uitmaakt van het huishouden van een ander. In een ander vergelijkbaar geval is al bepaald in artikel 32b, eerste en tweede lid, dat

---

[1] CRvB 2 mei 2000, JABW 2000/104.
[2] CRvB 29 november 2005, ECLI:NL:CRVB:2005:AU7657.

een nabestaandenuitkering nadat deze wegens vertrek van de nabestaande naar het buitenland is beëindigd, herleeft indien de nabestaande weer in Nederland woont en aan de overige voorwaarden voldoet.

In lijn met voornoemde bepalingen is het wenselijk dat herleving eveneens geldt voor de situatie waarin een kind tijdelijk behoorde tot het huishouden van een ander dan de nabestaande ouder, maar daar later geen onderdeel meer van uitmaakt. De nabestaande ouder heeft dan immers de (financiële) zorg voor het kind. Daarom wordt voorgesteld om in een nieuw derde lid van artikel 16 van de Anw voor deze situatie een herlevingsbepaling op te nemen, zodat expliciet is geregeld dat de nabestaandenuitkering herleeft wanneer het kind niet langer tot het huishouden van een ander behoort.

Behoort het kind tot het huishouden van een ander, dan ontvangt de nabestaande ouder geen uitkering. Uiteraard kan de uitkering alleen herleven als aan de overige voorwaarden voor die uitkering wordt voldaan.

2.3. Artikel I, onderdeel C, Algemene nabestaandenwet (omissie van het criterium volgen van vervolgonderwijs voor 16- en 17-jarigen)

Bij de hervorming van de kindregelingen in 2014 is het criterium volgen van vervolgonderwijs vervallen in de Algemene Kinderbijslagwet (hierna: AKW). Daarmee is gezorgd dat er voor kinderen met een startkwalificatie geen tijdsbestedingsvoorwaarden meer zijn. Het maakt voor het recht op kinderbijslag niet uit of een kind van 16 of 17 jaar dat een startkwalificatie heeft, en dus voldaan heeft aan de voorwaarden van de Leerplichtwet 1969, vervolgonderwijs volgt of niet. De achtergrond hiervan is dat ouders in beide gevallen verantwoordelijk zijn voor de onderhoudskosten van het kind. In artikel 26, tweede lid, van de Anw (wezenuitkering) waren vergelijkbare opleidingseisen opgenomen als in de AKW. Abusievelijk is het criterium volgen van vervolgonderwijs in dat artikel niet gewijzigd bij de hervorming van de kindregelingen in 2014. Met de Verzamelwet 2027 wordt deze omissie hersteld door de Anw op het gebied van onderwijsvoorwaarden gelijk te trekken met de AKW. Waar in de Verzamelwet 2026 de focus lag op 16- en 17-jarige wezen die nog bezig zijn hun startkwalificatie te behalen (ook buiten Nederland) gelijk te trekken met de AKW, regelt de Verzamelwet 2027 de situatie voor wezen die deze kwalificatie reeds bezitten**.** Met dit wetsvoorstel wordt artikel 26, tweede lid, gewijzigd, zodat er voor de wezenuitkering geen tijdbestedingsvoorwaarden meer zijn voor 16- en 17-jarigen met een startkwalificatie. Dit betekent dat voor deze specifieke leeftijdsgroep het volgen van vervolgonderwijs niet langer een vereiste is voor het recht op een wezenuitkering, net zoals bij de AKW.

2.4. Artikel II, onderdeel B, Algemene Ouderdomswet

In artikel 7a AOW is sinds 2013 bepaald dat de pensioengerechtigde leeftijd en de aanvangsleeftijd jaarlijks stijgen of kunnen stijgen. In artikel 7a, eerste lid, van de AOW is vastgelegd dat de aanvangsleeftijd en pensioengerechtigde leeftijd niet meer kunnen worden verhoogd nadat de betrokkene de AOW-leeftijd heeft bereikt. Op grond van artikel 8 van de AOW heeft een pensioengerechtigde in bepaalde gevallen recht op partnertoeslag. Op deze toeslag wordt ingevolge artikel 13 AOW een korting toegepast voor elk jaar dat de partner van de pensioengerechtigde niet verzekerd was. Het gaat daarbij om het aantal onverzekerde jaren in de periode na het bereiken van de eigen aanvangsleeftijd door de partner, doch vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd door de pensioengerechtigde. Hierbij wordt voor de partnertoeslag de aanvangsleeftijd van de partner eenmalig vastgesteld op het moment dat de pensioengerechtigde de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Een stijging van de aanvangsleeftijd

werkt dus niet door in de partnertoeslag. De CRvB heeft in een uitspraak van 27 maart 2025[3] geoordeeld dat de SVB rekening moet houden met een gewijzigde aanvangsleeftijd bij besluiten die worden genomen na die wijziging. Een wijziging van het tijdvak waarover de niet-verzekerde jaren worden vastgesteld zou leiden tot een ander kortingspercentage. De regering is van mening dat de tot op heden door de SVB gehanteerde uitleg van artikel 13 AOW het meest geëigend is. Het herberekenen van bestaande toeslagen bij elke verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd zou grote gevolgen hebben voor de uitvoering door de SVB. Periodieke herberekening van bestaande toeslagen vergroot de complexiteit en vormt een aanzienlijke belasting voor de uitvoeringspraktijk. Daarom wordt in artikel 13, tweede lid, AOW verduidelijkt dat voor de partnertoeslag de aanvangsleeftijd van de partner eenmalig wordt vastgesteld op het moment dat de pensioengerechtigde de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Hiermee wordt de wettekst in overeenstemming gebracht met de uitvoering door de SVB.

2.5. Artikel III Arbeidswet 2000 BES

Voor de gehele bevolking van Saba is Emancipatiedag (1 juli) een historische dag van betekenis. Om de bijzondere status en het belang van de viering van Emancipatiedag te onderstrepen, is door het bestuurscollege van Saba, met brede steun vanuit de lokale samenleving, verzocht om deze dag aan te merken als officiële feestdag in de Arbeidswet 2000 BES. Dit betekent dat werknemers op wie de Arbeidswet 2000 BES van toepassing is en die vanwege de aard van hun werk op die dag moeten werken, recht hebben op een wettelijke toelage. Op verzoek van het openbaar lichaam is een ‘uitruil’ beoogd, waarbij de Pinksterzondag voor dit eiland als officiële feestdag wordt ingeleverd in ruil voor 1 juli. Het aantal officiële feestdagen blijft daardoor voor Saba gelijk.

Het bestuurscollege van Saba heeft bovendien gevraagd om op de wetswijziging te mogen vooruitlopen. Dit zou er dan op neer komen dat in 2026 gehandeld wordt als ware de beoogde ruil van Pinksterzondag en 1 juli als wettelijke feestdag al een feit. Het bestuurscollege verwees daarbij naar een overeenkomstige toezegging van de toenmalige minister van SZW, vooruitlopend op de per 1 januari 2022 voor Sint Eustatius gerealiseerde wijziging van de feestdagenregeling, waarmee 1 juli ook voor Sint Eustatius een feestdag is geworden. Uitgaande van werkbare afspraken tussen werkgevers en werknemers onderling, hield deze

[3] ECLI:NL:CRVB:2025:617.

toezegging in dat de Arbeidsinspectie vooruitlopend op de beoogde wetswijziging voor dit element niet actief op de naleving van artikel 23 Arbeidswet 2000 BES zou handhaven op Sint Eustatius. Met het opnemen van de onderhavige wijziging in dit wetsvoorstel kan Saba op een overeenkomstige toezegging rekenen. Overigens kan 1 juli 2026 in praktische zin nu al zonder meer als feestdag worden gevierd op Saba. Het staat werkgevers en werknemers vrij om afspraken te maken over het opnemen van verlof op die dag, al dan niet met behoud van loon.

Met de wijziging van artikel 23, eerste lid, van de Arbeidswet 2000 BES worden Emancipatiedag en de uitruil met Pinksterzondag voor Saba geregeld. Hierbij is er nu voor gekozen om de per openbaar lichaam geldende feestdagen in het eerste lid in tabelvorm te presenteren. Om hetgeen thans in artikel 1, eerste lid, onder h is geregeld niet verloren te laten gaan, is het nieuw voorgestelde tweede lid opgenomen. Voor zover de daaropvolgende leden inhoudelijk van het huidige tweede, derde en vierde lid afwijken, betreft dit een louter redactionele herformulering met het oog op het verbeteren van de leesbaarheid en aansluiting op de specifieke lokale context.

Voor de volledigheid wordt nog opgemerkt dat deze wijziging geen betrekking heeft op Bonaire en Sint Eustatius. Voor Bonaire heeft al eerder een overeenkomstige uitruil van feestdagen plaatsgevonden, waarbij de zogeheten ‘Dia di Rincon’ voor de Carnavalsmaandag in de plaats is gekomen (Stb. 2019, 483). Voor Sint Eustatius is met ingang van 1 januari 2022 de Carnavalsmaandag ingeruild voor de datum 1 juli als officiële feestdag (Stb. 2021, 627).

2.6. Artikel VI Participatiewet, Artikel XIII, onderdelen A, B en C, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en artikel XIV, onderdelen A, B en C, en Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers

2.6.1. Kostenbesparende bijdragen en herstel ontbrekende verwijzing in de Participatiewet (artikel VI, onderdelen P en Q)

Vanaf 1 januari 2026 is in de Participatiewet opgenomen dat giften en kostenbesparende bijdragen tot een totaalbedrag van € 1200,- per kalenderjaar worden vrijgelaten. Voor giften is dit geregeld in artikel 31 (middelen) en voor kostenbesparende bijdragen is dit geregeld in artikel 18 (afstemming). Verder is in artikel 31 opgenomen dat als de hiervoor genoemde vrijlatingsgrens is bereikt, in het individuele geval ook giften

die dit bedrag te boven gaan, kunnen worden vrijgelaten indien deze vanuit het oogpunt van bijstandverlening verantwoord zijn.

Er is in de wet echter niet expliciet opgenomen dat ook kostenbesparende bijdragen die boven de vrijlatingsgrens terechtkomen in het individuele geval kunnen worden vrijgelaten. Hierdoor kan het beeld ontstaan dat de wetgever wenst dat giften en kostenbesparende bijdragen op dit punt anders beoordeeld moeten worden, terwijl dit nadrukkelijk niet de bedoeling is. De mogelijkheid om op individuele basis toch nog hogere bijdragen toe te laten dan de € 1200,- grens, moet gelden voor giften én kostenbesparende bijdragen.

Impliciet geldt deze bepaling al (deels) voor kostenbesparende bijdragen, gezien het college de bijstand af moet stemmen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende. Daaruit volgt impliciet dat kostenbesparende bijdragen in het individuele geval kunnen worden toegestaan die vanuit het oogpunt op bijstandverlening verantwoord zijn.

Echter, gezien dit voor giften expliciet aan de wet is toegevoegd en voor kostenbesparende bijdragen niet, ontstaat toch de indruk dat hier onderscheid moet worden gemaakt. Daarom wordt voorgesteld om de intentie van de wetgever te expliciteren en concreet te benoemen dat ook kostenbesparende bijdragen in het individuele geval kunnen worden toegestaan, voor zover zij niet onder de vrijlatingsgrens van € 1200,- vallen en naar het oordeel van het college in het individuele geval en uit een oogpunt van bijstandsverlening verantwoord zijn.

Daarnaast wordt een ontbrekende verwijzing in artikel 47b van de Participatiewet hersteld. In artikel 47b wordt ten aanzien van bepaalde artikelen en onderdelen daarvan bepaald dat in plaats van ‘college’ wordt gelezen ‘de Sociale verzekeringsbank’. In deze opsomming ontbreekt een verwijzing naar artikel 31, tweede lid, onderdeel s, waarin het college wordt genoemd en waar ook ‘de Sociale verzekeringsbank’ moet worden gelezen. Voorgesteld wordt om deze verwijzing alsnog toe te voegen.

2.6.2. Aanpassing uitzondering op kostendelersnorm voor mantelzorg in de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ (artikelen VI, onderdelen H en I, XIII, onderdeel C, en XIV, onderdeel C)

Door Kamerlid Flach is tijdens de behandeling in de Tweede Kamer van de Participatiewet in balans, een amendement ingediend dat voorziet in het expliciet in de wet opnemen van een uitzondering op de kostendelersnorm wegens tijdelijke mantelzorgactiviteiten in situaties van intensieve zorgbehoefte.[4] Het amendement beperkt zich tot de

[4] *Kamerstukken II* 2024/25, 36582, nr. 45.

mantelzorgverlener, waardoor voor de ontvanger van de mantelzorg de kostendelersnorm onverkort geldt. Aangezien het amendement hiermee niet de beoogde werking heeft voor de mantelzorgontvanger, wordt met de voorgestelde wijziging van artikel 19a van de Participatiewet, alsnog de mantelzorgverlener uitgezonderd van het begrip kostendelende medebewoner. Hiermee wordt voorkomen dat, wanneer iemand tijdelijk bij een persoon met een intensieve zorgbehoefte gaat wonen om aan deze persoon mantelzorg te verlenen, de ontvanger van de mantelzorg wordt gekort op zijn uitkering. Hiermee wordt de letter van de wet in lijn gebracht met het aangenomen amendement.

Het amendement voorzag daarnaast onverhoopt niet in de situatie dat niet de mantelzorgverlener, maar de mantelzorgontvanger degene is die tijdelijk zijn hoofdverblijf verplaatst. Om te voorkomen dat de mantelzorgontvanger die een bijstandsuitkering ontvangt in dit geval zou worden benadeeld, wordt voorgesteld – in lijn met de bedoeling van het amendement - de uitzondering op de kostendelersnorm in artikel 22a, vierde lid, van de Participatiewet aan te passen zodat deze ook van toepassing is op degene die zijn hoofdverblijf tijdelijk verplaatst voor het ontvangen van mantelzorg vanwege een intensieve zorgbehoefte. In de voorgestelde wijziging van artikel 19a van de Participatiewet is daarnaast rekening gehouden met de situatie dat de mantelzorgontvanger tijdelijk zijn hoofdverblijf verplaatst naar de woning van een mantelzorgverlener die een bijstandsuitkering ontvangt: in dat geval telt de mantelzorgontvanger niet mee als kostendelende medebewoner voor de uitkering van de mantelzorgverlener.

Tot slot wordt voorgesteld om bovenstaande wijzigingen ook door te voeren in de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (hierna: IOAZ). Ook in die wetten komt namelijk de systematiek van de kostendelende medebewoner voor en zouden, gezien de strekking van het amendement Flach, dezelfde uitzonderingen moeten gelden.

2.6.3. Correctie alleenstaandenbegrip Participatiewet, IOAW en IOAZ (artikelen VI, onderdelen A, B en R, XIII, onderdelen A en B, en XIV, onderdelen A en B)

Artikel 3, tweede lid, van de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ bakent af wanneer er sprake is van een echtgenoot en gehuwd zijn in de zin van deze wetten. Tegelijkertijd bakent artikel 4, eerste lid, van de genoemde wetten af wanneer er sprake is van een alleenstaande in de zin van die wetten. Aangezien een belanghebbende niet zowel gehuwd als alleenstaand kan zijn, dienen beide artikelen zo te zijn geformuleerd dat als iemand tot de ene groep behoort hij niet kan behoren tot de andere groep.

In artikel 3, tweede lid, onderdeel b, van de genoemde wetten is bepaald dat als gehuwd of als echtgenoot mede aangemerkt wordt de ongehuwde die met een ander een gezamenlijke huishouding voert, tenzij het betreft een aanverwant in de eerste graad of een bloedverwant in de eerste graad of indien er sprake is van een zorgbehoefte van of verleend door een bijstandsgerechtigde die de aanleiding vormt om samen te wonen, ongeacht of er sprake is van bloedverwantschap, gedurende de periode dat die zorg wordt verleend. Artikel 4, eerste lid, van de Participatiewet, IOAW en IOAZ sluit echter niet aan op artikel 3, tweede lid, van de genoemde wetten. Dit betekent dat een ongehuwde bijstandsgerechtigde die samenwoont met een aanverwant in de eerste graad noch als gehuwd noch als alleenstaand kan worden aangemerkt. Dit geldt ook voor een bijstandsgerechtigde die samenwoont met een persoon voor het verlenen of ontvangen van zorg, indien degene waar de bijstandsgerechtigde mee samenwoont geen bloedverwant in de tweede graad is. De voorgestelde wijzigingen corrigeren dit.

Daarnaast wordt voorgesteld om in artikel 3, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet en artikel 3, tweede lid, onderdeel b, van de IOAW en de IOAZ het woord ‘zorg’ toe te voegen. Dit betreft een puur tekstuele wijziging: het is namelijk niet een zorgbehoefte die wordt verleend, maar zorg.

Tot slot wordt voorgesteld om artikel 47d, eerste lid, van de Participatiewet te wijzigen. De SVB is belast met het verlenen van algemene bijstand in de vorm van een AIO. De AIO houdt verband met de AOW, waar de SVB ook uitvoering aan geeft. In de AOW komt het begrip aanverwant echter niet voor en het is niet mogelijk voor de SVB om het begrip ‘aanverwant’ systeemtechnisch te verwerken. In artikel 47d, eerste lid, van de Participatiewet zijn bepalingen opgenomen die niet van toepassing zijn op de bijstandsverlening door de SVB. Vanwege het voorgaande wordt voorgesteld om aan deze uitzonderingen het begrip ‘aanverwant in de eerste graad’ toe te voegen, zoals dit nu wordt gebruikt in artikel 3, tweede lid, onderdeel a, en het in dit wetsvoorstel voorgestelde artikel 4, eerste lid, onderdelen a en b. Dit betekent dat de SVB bij het verlenen van AIO niet gehouden is om rekening te houden met aanverwanten in de eerste graad.

2.6.4. Afstemmen van bepalingen over de hoogte van de algemene bijstand op de nieuwe regels voor het verrekenen van inkomsten met de bijstand (artikel VI, onderdelen G, M, N en O)

Met de Participatiewet in balans wordt het verrekenen van de algemene bijstand met andere inkomsten eenduidiger. In de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ zullen er met ingang van 1 januari 2027 regels zijn betreffende de standaardwijze voor het met de algemene bijstand verrekenen van de eindejaarsuitkering, vakantiebijslag en keuzebudget over andere inkomsten. Deze wijzigingen waarborgen dat

bijstandsgerechtigden die deeltijd werken, maandelijks niet onder het bestaansminimum uitkomen, en dragen daarmee bij aan meer financiële zekerheid. Ook wordt de uniformiteit geborgd en wordt het gemakkelijker om uit te leggen hoe de verrekening plaatsvindt.

De grondslag voor deze regelgeving is opgenomen in artikel 32, vijfde lid, van de Participatiewet, dat ook per 1 januari 2027 in werking treedt. Uit deze verrekenregels volgt dat de basisuitkering en aanspraak op vakantiebijslag, apart van elkaar moeten worden vastgesteld. Hiervoor wordt verwezen naar artikel 19 van de Participatiewet. Dit artikel is per abuis niet in lijn gebracht met de nieuwe verrekenregels en dat wordt met dit wetsvoorstel alsnog gedaan. Ten eerste, door het tweede lid van artikel 19 te wijzigen, waardoor ook daaruit blijkt dat de algemene bijstand uit deze twee componenten bestaat. Ten tweede, door het derde lid van artikel 19 ook in lijn te brengen met de nieuwe verrekenregels.

De verrekenregels zullen niet gaan gelden voor de SVB, die verantwoordelijk is voor het verstrekken van algemene bijstand in de vorm van een aanvullende inkomensvoorziening ouderen. Het huidige artikel 19, tweede en derde lid, moeten dan ook van toepassing blijven op de SVB. Om dit te bereiken, wordt voorgesteld om in artikel 47a het gewijzigde artikel 19, tweede en derde lid, niet van toepassing te verklaren op de SVB en een nieuw artikel toe te voegen waarin de inhoud van het huidige artikel 19, tweede en derde lid, is opgenomen. De huidige wijze van bepalen van de hoogte van de algemene bijstand blijft hierdoor van toepassing op de SVB.

De verrekenregels bevatten ook een voorziening voor het geval het bedrag aan vakantiebijslag over de algemene bijstand op het moment van uitbetaling negatief is. In dat geval vindt er geen verrekening of terugvordering plaats, maar wordt de vakantiebijslag op nihil gezet. Daarnaast is in de verrekenregels opgenomen wanneer de vakantiebijslag wordt uitbetaald.

Artikel 45 van de Participatiewet, dat onder meer gaat over de uitbetaling van de vakantiebijslag over de algemene bijstand, houdt op dit moment geen rekening met een negatieve vakantiebijslag. Dit kan tot de vraag leiden hoe dit artikel zich verhoudt tot de regel over de nihilstelling in de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ als onderdeel van de verrekenregels. Bovendien sluiten de uitbetaalmomenten die in het eerste lid van dat artikel worden genoemd, niet aan op de uitbetaalmomenten in de verrekenregels. Voorgesteld wordt daarom om artikel 45, eerste lid, aan te passen, zodat buiten twijfel komt te staan hoe moet worden gehandeld als de uit te betalen vakantiebijslag negatief is en de uitbetaalmomenten van de vakantiebijslag in dat artikellid overeenkomen met de uitbetaalmomenten in de verrekenregels. Ook in dit geval wordt voor de SVB een uitzondering gemaakt, omdat de verrekenregels niet van toepassing zijn op de SVB.

2.7. Artikel XI Wet inburgering 2021

Sinds de inwerkingtreding van artikel 3.14, negende en tiende lid, van het Besluit inburgering 2021 (hierna: Bi2021),[5] mogen jonge inburgeraars bepaalde onderwijsuren uit het praktijkonderwijs (hierna: pro), voortgezet speciaal onderwijs[6] (hierna: vso) en entreeonderwijs (hierna: mbo-niveau 1) meetellen voor de Blik op Werk uren-eis in de Zelfredzaamheidsroute. Het gaat daarbij om de onderwijsuren met betrekking tot de Nederlandse taal en kennis van de Nederlandse maatschappij.

Voor de uitvoering van deze wijziging is het nodig dat de gemeente die verantwoordelijk is voor de inburgering informatie ontvangt over de gevolgde onderwijsuren. Bij de hierboven genoemde wijziging van het Bi2021 is ervan uitgegaan dat het doorgeven van de gevolgde uren via de inburgeraar verloopt: de inburgeraar krijgt een formulier van de gemeente, laat dit invullen door de onderwijsinstelling en retourneert het formulier daarna aan de gemeente.

In hun reactie op de internetconsultatie gaven de PO-raad, VO-Raad, Sectorraad Praktijkonderwijs, LOWAN-vo en de Sectorraad GO aan dat deze verantwoordelijkheid niet bij de jongeren zou moeten liggen. Genoemde partijen geven aan dat het hier gaat om een groep jongeren van wie niet altijd kan worden verwacht dat ze al deze administratieve handelingen (tijdig) verrichten. Het advies van deze partijen is daarom dat de gemeente het initiatief neemt om in gesprek te gaan met de onderwijsinstelling over de gevolgde uren onderwijstijd. Dit past ook bij de regierol die de gemeente heeft in de Wet Inburgering 2021 (hierna: Wi2021).

De Wi2021 biedt op dit moment echter geen wettelijke basis voor gegevensuitwisseling tussen deze onderwijsinstellingen en gemeenten. Gemeenten moeten daarom werken met de grondslag ‘toestemming’[7]. Hierbij vraagt de gemeente toestemming aan de inburgeraar om contact op te nemen met de onderwijsinstelling om informatie op te vragen over de gevolgde uren.

In de nota van toelichting bij de wijziging van het Bi2021 is aangekondigd dat na inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit verkend zou worden of het wenselijk is een grondslag voor gegevensuitwisseling tussen gemeenten en onderwijsinstellingen in de wet- en regelgeving vast te leggen. Bij die verkenning is gebleken dat het in de praktijk voor gemeenten ingewikkeld is om met de grondslag ‘toestemming’ te werken. Voor de stroomlijning van de processen die nodig zijn voor de uitvoering

---

[5] *Stb*. 2025, 179. Deze wijziging van het Bi2021 is in werking getreden op 10 juli 2025 en werkte daarbij terug tot en met 1 juli 2025.
[6] Binnen de uitstroomprofielen dagbesteding en arbeidsmarkt.
[7] Vgl. artikel 6, eerste lid, onderdeel a, van de Algemene verordening gegevensbescherming.

van de wettelijke taak van de gemeenten is het daarom wenselijk om een grondslag op te nemen in de Wi2021. De voorgestelde wijziging van artikel 35 van de Wi2021 geeft daar uitwerking aan. Daarnaast is dit ook in het belang van de inburgeraar, omdat deze hiermee gemakkelijker aan kan tonen dat er reeds (gedeeltelijk) aan de urennorm binnen de Zelfredzaamheidsroute is voldaan. Hiermee wordt ook het advies van de onderwijsorganisaties overgenomen.

De betreffende onderwijsinstellingen zullen met deze nieuwe grondslag nog steeds moeten voldoen aan de algemene regels uit de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG) met betrekking tot de persoonsgegevens van hun leerlingen en studenten. Onderwijsinstellingen hebben in dat kader een verantwoordings- en informatieplicht, moeten een verwerkingsregister opstellen en zorgen ervoor dat leerlingen, studenten of hun ouders hun privacyrechten kunnen uitoefenen.

2.8. Artikel XV Wet kinderbijslagvoorziening BES

De voorgestelde wijziging van artikel 5a van de Wet kinderbijslagvoorziening BES vervangt het begrip ‘rechtspersoon’ met het begrip ‘adviseur’ in het tweede lid en het derde lid, onder a en d. Voor de beoordeling van het recht op dubbele kinderbijslag bij intensieve zorg BES wordt er op medische gegevens gebaseerd advies ingewonnen bij een adviseur. Voor de elk van de eilanden in Caribisch Nederland (Bonaire, Sint-Eustatius en Saba) is dit een andere organisatie.

In de wet is nu voorgeschreven dat de aangewezen adviseur een rechtspersoon is. Voor Bonaire is een onafhankelijke stichting aangewezen. Voor Sint-Eustatius en Saba is het openbare lichaam van het betreffende eiland als adviseur aangewezen (de rechtspersoon). Op grond van aanwijzing 5.23 van de Aanwijzingen voor de regelgeving zou het meer voor de hand liggen om deze taak toe te wijzen aan het bestuurscollege van het betreffende openbare lichaam (het bestuursorgaan). Deze wijziging van de Wet kinderbijslagvoorziening BES maakt dat mogelijk.

2.9. Artikel XVI Wet kinderopvang BES

<u>Aanleiding</u>

In de Wet kinderopvang BES (hierna: Wko BES) is opgenomen dat de Minister van SZW op grond van artikel 2.10a, eerste lid, één of meer natuurlijke personen of rechtspersonen als deskundige(n) aanwijst. Bij deze deskundigen moeten houders van kindercentra, pedagogisch medewerkers, gastouders en personen van 18 jaar of ouder die structureel aanwezig zijn op een locatie waar gastouderopvang plaatsvindt vermoedens van strafbare feiten in de kinderopvang melden. Het gaat hier om vermoedens van bijvoorbeeld mishandeling of misbruik.

Voor de veiligheid van de kinderen in de kinderopvang is het van groot belang dat in dergelijke situaties snel wordt gehandeld en de aangewezen deskundige de melder hierbij adviseert en begeleidt.

Artikel 2.10a en hieraan gerelateerde artikelen (2.11 t/m 2.13, over de overleg-, aangifte- en meldplicht bij strafbare feiten) zijn nog niet in werking getreden. De reden hiervoor is dat het voornemen was om zowel deskundigen van het Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (HGKM) in Caribisch Nederland als een deskundige in Europees Nederland aan te wijzen. Voor deze samenwerking en dan specifiek voor het uitwisselen van persoonsgegevens is een wettelijke grondslag nodig. Die ontbreekt in de Wko BES en wordt met dit wetsvoorstel geregeld.

Huidige situatie: een tijdelijke oplossing

Op dit moment is er een tijdelijke oplossing. Kinderopvanghouders kunnen vermoedens van strafbare feiten bij de lokale inspecteur melden. Omdat deze werkwijze niet wettelijk is voorgeschreven, is er op dit moment geen verplichting om te melden, te overleggen en aangifte te doen bij vermoedens van strafbare feiten. Deze situatie is onwenselijk in verband met de veiligheid van de kinderen in de kinderopvang.

Eén deskundige in Caribisch Nederland in 2027

De afgelopen jaren zijn er verdere gesprekken gevoerd met alle verschillende betrokken partijen, zowel in Europees Nederland als in Caribisch Nederland, over de invulling van de rol van de deskundige. Ook binnen de stuurgroep BES(t) 4 kids, waar zowel het Rijk als de openbare lichamen zitting in hebben, is hierover gesproken. Deze gesprekken hebben ertoe geleid dat er alleen deskundigen in Caribisch Nederland worden aangewezen. De reden hiervoor is dat bij de verdere uitwerking bleek dat de werkwijze met deskundigen in Caribisch Nederland en een deskundige in Europees Nederland complex is en daardoor veel tijd kost om in te voeren. Gelet op het grote belang om op korte termijn de veiligheid voor kinderen op de kinderopvang te waarborgen en de overleg-, aangifte- en meldplicht is te laten voeren, is besloten om alleen de deskundigen in Caribisch Nederland aan te wijzen. Daarvoor is nodig dat de artikelen 2.10a tot en met 2.13 van de Wko BES in werking treden, en er zal een aanwijzingsbesluit worden gemaakt. Het streven is dat de overleg-, aangifte- en meldplicht uiterlijk 1 juli 2027 in werking treedt.

Het voornemen is dat medewerkers werkzaam bij het reeds bestaande Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (HGKM) op Bonaire, Saba en Sint Eustatius en reeds belast met de beschermingscode huiselijk geweld en kindermishandeling, worden aangewezen als deskundigen in Caribisch Nederland. De Inspectie van het Onderwijs, die eerder in beeld was als één van de deskundigen, zal een ondersteunende rol vervullen, in de vorm van training van de deskundigen in Caribisch

Nederland, kennisoverdracht en beschikbaarheid voor de deskundigen in Caribisch Nederland om te sparren over casuïstiek, zonder dat daarbij persoonsgegevens worden gedeeld. De inspectie heeft deze kennis in huis aangezien zij als vertrouwensinspecteur optreden in Europees Nederland.

Na monitoring mogelijk twee deskundigen

Deze werkwijze, waarbij de inspectie als sparringpartner dient voor de deskundige, wordt de komende jaren gemonitord. Indien daaruit blijkt dat de uitvoering niet goed werkt of te kwetsbaar is, kan de werkwijze worden aangepast. Een mogelijk scenario is dan het oorspronkelijk voorstel, waarbij naast de deskundigen in Caribisch Nederland, ook in Europees Nederland een deskundige aangewezen wordt. In dat geval is het noodzakelijk dat deze deskundigen met elkaar kunnen overleggen en sparren en dat er advies gegeven kan worden. De regering vindt het daarom belangrijk om de voorgestelde wijziging van artikel 2.10a nu te realiseren. Zodat als uit de monitoring blijkt dat het aanwijzen van de deskundige in Europees Nederland wenselijk is, er niet eerst nog een wetswijziging nodig is om de benodigde gegevensuitwisseling mogelijk te maken. Wel zal er in dat geval nog een algemene maatregel van bestuur opgesteld moet worden, waarin nadere regels worden gesteld over de gegevensverwerking tussen de deskundigen.

Toepasselijkheid van de AVG en de Wet bescherming persoonsgegevens BES

Indien zowel deskundigen in Caribisch Nederland als een deskundige in Europees Nederland deskundigen aangewezen worden, heeft dat tot gevolg dat er twee regimes met betrekking tot gegevensdeling van toepassing zijn: voor de deskundigen in Europees Nederland geldt de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG) en voor deskundigen in Caribisch Nederland geldt de Wet bescherming persoonsgegevens BES (hierna: Wbp BES).

In artikel 2.10a, vijfde lid, van de Wko BES is geregeld dat het verbod om bijzondere persoonsgegevens te verwerken als bedoeld in artikel 16 van de Wbp BES niet van toepassing is op de verwerking van persoonsgegevens door de deskundigen bij de uitvoering van de wettelijke taken. Daarmee is er voor de deskundigen in Caribisch Nederland een wettelijke grondslag om gegevens te verwerken.

Indien ook een deskundige in Europees Nederland aangewezen wordt, is op het verwerken van gegevens door deze deskundige de AVG van toepassing. Het is dan noodzakelijk om ook voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens en strafrechtelijke gegevens in Europees Nederland een grondslag te creëren in de Wko BES. Het voorgestelde tiende lid voorziet in een grondslag voor de deskundige in Europees Nederland om bovengenoemde categorieën van gegevens te verwerken,

voor zover deze verwerking noodzakelijk is voor de wettelijke taken van de deskundige als bedoeld in artikel 2.10a, tweede en zevende lid.

Niet alle categorieën van bijzondere persoonsgegevens zullen worden verwerkt door de deskundige. Het is voorzienbaar dat met name gegevens over gezondheid en gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid zullen worden verwerkt door de deskundige. In de algemene maatregel van bestuur zullen hier nadere regels over worden gesteld.

De AVG kent een verbod op het verwerken van bijzondere persoonsgegevens, tenzij sprake is van een uitzonderingsgrond.[8] In dit geval is sprake van een zwaarwegend algemeen belang dat verwerking van bijzondere persoonsgegevens rechtvaardigt.[9] Het zwaarwegend algemeen belang betreft het voorkomen en bestrijden van misdrijven tegen de zeden als bedoeld in Titel XIV en mishandeling als bedoeld in Titel XX van het Wetboek van Strafrecht BES. De verwerking van bijzondere persoonsgegevens kan noodzakelijk zijn voor een effectieve aanpak van deze strafbare feiten. De Wko BES voorziet reeds in de nodige passende en specifieke waarborgen ter bescherming van de grondrechten van de fundamentele belangen van de betrokkene. De deskundige kent geen verplichting tot het doen van aangifte, is verplicht tot geheimhouding van hetgeen de deskundige in de uitoefening van diens functie is toevertrouwd en de deskundige verstrekt geen persoonsgegevens aan derden.[10] Bovendien wordt in het voorgestelde elfde lid van artikel 2.10a een delegatiegrondslag gecreëerd met de verplichting om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over gegevensverwerking als bedoeld in het negende lid, waarbij ook aandacht zal zijn voor het elektronische gegevensverkeer en de daarbij te gebruiken elektronische infrastructuur en de eisen die aan de gegevensverwerking kunnen worden gesteld.

Indien ervoor gekozen wordt om ook een deskundige in Europees Nederland aan te wijzen, is het voor een goede uitvoering van de wettelijke taken van de deskundige nodig dat de deskundige in Europees Nederland en de deskundigen in Caribisch Nederland onderling gegevens kunnen uitwisselen, voor zover dat noodzakelijk is voor de uitvoering van hun taken, als bedoeld in artikel 2.10a, tweede en zevende lid. Het voorgestelde negende lid creëert hiervoor een wettelijke grondslag. Op grond daarvan kunnen de deskundigen in Caribisch Nederland en de deskundige in Europees Nederland onderling gegevens uitwisselen. De deskundigen verwerken doorgaans de volgende gegevens:

- Naam, telefoonnummer en e-mailadres van de melder en de rol van deze melder;

---

[8] Artikel 9, eerste en tweede lid, van de AVG.
[9] Artikel 9, tweede lid, onderdeel g, van de AVG.
[10] Artikel 2.10a, derde, vierde en zesde lid, van de Wet kinderopvang BES.

- Alleen in het geval dit noodzakelijk is voor de situatie worden er ook nog bijzondere persoonsgegevens genoteerd van de betrokkenen in de casus, bijvoorbeeld van een getuige of een medewerker van een kinderopvang;
- En alleen in het geval er een redelijk vermoeden van een mogelijk strafbaar feit is, worden ook de naam, geboortedatum en de rol of functie binnen de organisatie van de beklaagde genoteerd.

In veel situaties zal kunnen worden volstaan met het uitwisselen van naam, telefoonnummer, e-mailadres en de rol of functie binnen de organisatie van de melder tussen de deskundigen in Caribisch Nederland en de deskundige in Europees Nederland. Alleen wanneer het noodzakelijk is voor de wettelijke taken van de deskundigen als bedoeld in artikel 2.10a, tweede en zevende lid, worden ook andere (bijzondere) persoonsgegevens uitgewisseld. Bij het uitwisselen van gegevens tussen de deskundigen in Caribisch Nederland en de deskundige in Europees Nederland is sprake van doorgifte van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 46 van de AVG.

Doorgifte van persoonsgegevens

Caribisch Nederland heeft de status van LGO (landen en gebieden overzee) in de zin van artikel 355, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en maakt derhalve geen deel uit van het territoir van de Europese Unie. Daarbij vereist artikel 46 van de AVG bij doorgifte van persoonsgegevens aan derde landen (vanuit de EU naar buiten de EU) passende waarborgen, omdat voor Caribisch Nederland van een zogeheten adequaatheidsbesluit in de zin van artikel 45, derde lid, van de AVG geen sprake is.

Deze passende waarborgen worden allereerst geboden door een juridisch bindend en afdwingbaar instrument (artikel 46, tweede lid, onderdeel a, van de AVG), te weten: de Wbp BES zelf. Die wet stelt voorwaarden voor de verwerking van persoonsgegevens waaraan alle partijen gevestigd in Caribisch Nederland zich dienen te houden. Ook de Wko BES voorziet in passende waarborgen. Op grond van artikel 35 van de Wbp BES kan de deskundige de artikelen 25, 26 en 27 van de Wbp BES buiten toepassing laten als dat noodzakelijk is voor de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten.[11] De deskundige heeft een geheimhoudingsplicht en deelt geen persoonsgegevens met derden. Bovendien worden in de algemene maatregel van bestuur op grond van het voorgestelde artikel 2.10a, elfde lid, nadere regels gesteld over gegevensverwerking met betrekking tot de deskundigen.

[11] Artikel 25 en 26 betreffen het informeren van de betrokkene dat diens gegevens worden verwerkt en artikel 27 betreft het verzoek van de betrokkene om inzage of er gegevens worden verwerkt.

2.10. Artikel XVII Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag

Op 1 januari 2024 is de Wet invoering minimumuurloon in werking getreden. Het Ministerie van SZW heeft een invoeringstoets op deze wet uitgevoerd.[12] Uit de invoeringstoets volgde dat het loonbegrip in artikel 6 van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (hierna: Wml) verhelderd moet worden. Daarnaast werd er een omissie geconstateerd ten aanzien van de vergoeding van meerwerk in artikel 13a Wml. Er dienen daarom technische aanpassingen plaats te vinden in beide artikelen. Los van de invoeringstoets is geconstateerd dat de schriftelijke overeenkomst van opdracht als bedoeld in artikel 2 Wml, of andere schriftelijke overeenkomsten, die ten grondslag liggen aan de arbeidsverhouding, als bedoeld in artikel 1a van het Besluit minimumloon en minimumvakantiebijslag, per abuis niet zijn opgenomen in artikel 11, eerste lid, van de Wml. Ook deze omissie dient door middel van een technische aanpassing hersteld te worden. Hieronder worden de voorgestelde wijzigingen toegelicht.

<u>Verduidelijking loonbegrip (artikel 6)</u>

In artikel 8, eerste lid, onderdeel a, van de Wml is geregeld dat de werknemer voor ieder gewerkt uur ten minste recht heeft op het wettelijk minimumuurloon (per 1 januari 2026 €14,71 per uur). Dit leidt tot een eerlijker en transparanter minimumloon. De hoogte van het minimumloon per uur is hierdoor niet alleen voor iedereen gelijk, maar ook inzichtelijker.[13] Het wettelijk minimumloon per maand, week of dag is met de introductie van het minimumuurloon komen te vervallen. Voor eenieder die onder de reikwijdte van de Wml valt, geldt dit uniforme minimumuurloon als de absolute, aanvaardbare ondergrens die als tegenprestatie voor ieder gewerkt uur dient te worden ontvangen. Hieruit volgt dat het wettelijk minimumuurloon het basisuurloon dient te zijn. In lijn met de geest van de Wet invoering minimumuurloon behoren aanvullende of variabele beloningscomponenten niet te kunnen worden meegerekend om tot dit wettelijk minimumuurloon te komen. In combinatie met het aantal uren waarover de werknemer per (betalings)periode recht op loon heeft, wordt duidelijk wat de minimale hoogte van het loon over die periode is. In artikel 6 van de Wml is geregeld wat onder loon in de Wml wordt verstaan (het loonbegrip). In het huidige artikel 6 van de Wml wordt loon omschreven als de geldelijke inkomsten uit hoofde van de dienstbetrekking, met uitzondering van een aantal limitatieve componenten die specifiek benoemd worden. Uitzonderingen zijn bijvoorbeeld de vakantiebijslag, winstuitkeringen, uitkeringen bij bijzondere gelegenheden, onkostenvergoedingen en de transitievergoeding.

---

[12] *Kamerstukken II* 2024/2025, 35 335, nr. 24.
[13] *Kamerstukken II* 2019/2020, 35 335, nr. 6.

Hiermee suggereert dit loonbegrip onbedoeld dat verschillende looncomponenten - zoals toeslagen voor ploegendienst en onregelmatig werk - gebruikt kunnen worden om te voldoen aan het wettelijk minimumuurloon. Dit heeft tot gevolg dat het huidige loonbegrip niet in lijn is met de strekking van artikel 8 van de Wml en daarmee voor verwarring zorgt. Het basisuurloon (kale uurloon) dient immers ten minste gelijk te zijn aan het wettelijk minimumuurloon. Daarom wordt met het onderhavige wetsvoorstel artikel 6, eerste lid, van de Wml opnieuw vastgesteld. In het nieuwe artikel 6, eerste lid, wordt geregeld dat onder het loon in de Wml het basisloon wordt verstaan. Aanvullende of variabele componenten vallen niet onder dit begrip, ongeacht de bewoording die aan deze componenten wordt gegeven. Het gaat hier onder andere om alle looncomponenten die in het huidige artikel 6, eerste lid, zijn uitgezonderd, behalve bepaalde vergoedingen bij internationale detachering (zie hierover de artikelsgewijze toelichting bij artikel XVI, onderdeel B). Daarnaast zullen hiermee bijvoorbeeld toeslagen die rechtstreeks samenhangen met de verrichte arbeid dan wel het tijdstip waarop dit wordt verricht, zoals een overwerktoeslag of een ploegentoeslag, niet meetellen om tot het minimumuurloon te komen.

Ook beloningen van derden – zoals fooien – kunnen niet worden meegerekend om tot het basisloon te komen. In dit geval zal het immers eveneens om aanvullende of variabele looncomponenten gaan. Het huidige artikel 7, vierde lid, maakt het echter mogelijk dat dergelijke beloningen onder bepaalde omstandigheden wel tot het minimumloon kunnen worden gerekend. Dit komt niet overeen met het voorgestelde artikel 6, eerste lid, en daarom komt artikel 7, vierde lid, te vervallen.

De verduidelijking van het loonbegrip moet elk misverstand wegnemen over de essentie van de introductie van het wettelijk minimumuurloon. De essentie is dat voor ieder uur dat op grond van artikel 5a van de Wml behoort tot de arbeidsduur, ten minste het wettelijk minimumuurloon (in termen van artikel 6: het basisloon) moet worden betaald. Dat het hier geen materiële wijziging betreft laat overigens onverlet dat voor zover een werkgever de eventueel in zijn bedrijf benodigde aanpassingen ten aanzien van de beloning nog niet heeft doorgevoerd, hij uiteraard alsnog voor kosten kan komen te staan die feitelijk samenhangen met de introductie van het wettelijk minimumuurloon op 1 januari 2024. Deze verduidelijking heeft als zodanig echter geen gevolgen voor de regeldruk.

Met de introductie van het minimumuurloon is niet beoogd om de regeling voor de vakantiebijslag te wijzigen. Het loon waarover de vakantiebijslag dient te worden berekend blijft dan ook ongewijzigd. Hierop wordt nader ingegaan in de toelichting bij de vakantiebijslag (artikel 14a) hieronder.

De schriftelijke overeenkomst van opdracht en andere schriftelijke overeenkomsten, die ten grondslag liggen aan de arbeidsverhouding (artikel 11, eerste lid)

Sinds de invoering van het minimumuurloon is de hoofdregel dat voor elk gewerkt uur het minimumuurloon betaald dient te worden (artikel 8, eerste lid, onderdeel a, van de Wml). In artikel 11, eerste lid, van de Wml is geregeld dat– uitgaande van een in de collectieve arbeidsovereenkomst, publiekrechtelijke regeling, of schriftelijke arbeidsovereenkomst vaste overeengekomen arbeidsduur per week – mag worden uitgegaan van een gemiddeld aantal te werken uren per maand. Hiermee wijkt artikel 11, eerste lid, af van de hoofdregel van artikel 8, eerste lid, onderdeel a, van de Wml. Met dit wetsartikel heeft de wetgever beoogd dat de bestaande praktijk van een gemiddeld aantal werkbare uren per maand (gebaseerd op een vaste overeengekomen arbeidsduur per week) met een vaste maandelijkse beloning na de invoering van het minimumuurloon gecontinueerd kon worden. Een voorwaarde voor de toepassing van dit artikel is onder andere dat de afspraak of regeling is neergelegd in een collectieve arbeidsovereenkomst, publiekrechtelijke regeling of schriftelijke arbeidsovereenkomst. Deze schriftelijke vastlegging is ten behoeve van de rechtszekerheid van de werknemer. De schriftelijke overeenkomst van opdracht en andere schriftelijke overeenkomsten, die ten grondslag liggen aan de arbeidsverhouding, zijn echter abusievelijk niet meegenomen in deze opsomming. Het is niet de bedoeling geweest van de wetgever deze overeenkomsten uit te sluiten van de werking van artikel 11. Op grond van de Wml heeft een werknemer aanspraak op het minimumloon voor de arbeid die in dienstbetrekking wordt verricht (artikel 7 van de Wml). Onder dienstbetrekking in de Wml wordt verstaan de dienstbetrekking krachtens arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht (artikel 2, eerste lid, van de Wml). In artikel 2, tweede lid, van de Wml is opgenomen dat onder de dienstbetrekking mede wordt verstaan de arbeidsverhouding van degene die krachtens overeenkomst van opdracht arbeid verricht tegen beloning, tenzij deze overeenkomst is aangegaan in de uitoefening van bedrijf of in de zelfstandige uitoefening van beroep. De overeenkomst van opdracht wordt hiermee voor de Wml gelijkgesteld met de arbeidsovereenkomst. In artikel 1a van het Besluit minimumloon en minimumvakantiebijslag is bepaald dat onder dienstbetrekking mede wordt verstaan de arbeidsverhouding van degene die, anders dan krachtens een overeenkomst van opdracht, arbeid tegen beloning verricht, tenzij deze arbeid wordt verricht in de uitoefening van een bedrijf of in de zelfstandige uitoefening van een beroep. Hiermee worden andere overeenkomsten, die ten grondslag liggen aan de arbeidsverhouding, voor de Wml gelijkgesteld met de arbeidsovereenkomst. Het gaat bijvoorbeeld om een

vervoersovereenkomst.[14] Artikel 11, eerste lid, van de Wml kan derhalve ook worden toegepast wanneer gewerkt wordt op basis van een schriftelijke overeenkomst van opdracht of een andersoortige schriftelijke overeenkomst die onder artikel 1a van het Besluit minimumloon en minimumvakantiebijslag valt en aan de overige voorwaarden van artikel 11 is voldaan. Door de toevoeging van de schriftelijke overeenkomst van opdracht en de andere schriftelijke overeenkomst die ten grondslag ligt aan de arbeidsverhouding aan de opsomming in artikel 11, eerste lid wordt deze technische omissie hersteld. Daarbij zij opgemerkt dat de Wml niet van toepassing is wanneer arbeid wordt verricht in de uitoefening van bedrijf of de zelfstandige uitoefening van beroep. Schriftelijke overeenkomsten van opdracht en andersoortige schriftelijke overeenkomsten, die ten grondslag liggen aan de arbeidsverhouding, die zijn aangegaan in de uitoefening van bedrijf of in de zelfstandige uitoefening van beroep, vallen niet onder de Wml (zoals ook opgenomen in artikel 2, tweede lid, van de Wml en artikel 1a van het Besluit minimumloon en minimumvakantiebijslag) en daarmee ook niet onder artikel 11, eerste lid, van de Wml.

Herstel omissie ten aanzien van meerwerk (artikel 13a)

Met de inwerkingtreding van de Wet invoering minimumuurloon is de hoogte van het minimumuurloon niet meer afhankelijk van de gebruikelijke arbeidsduur in een bedrijf of sector, maar is het een vast bedrag per uur. Ook is het minimumloon niet meer gebonden aan een periode.[15] Het minimaal te betalen bedrag per uitbetalingstermijn is gelijk aan het aantal overeengekomen arbeidsuren vermeerderd met eventuele meeruren, vermenigvuldigd met het wettelijk minimumuurloon (artikel 8 van de Wml). Het algemene uitgangspunt is dus dat voor ieder gewerkt uur ten minste het minimumuurloon moet worden betaald. Voor de werknemers met een salarisschaal op minimumloonniveau kan hier niet van worden afgeweken. In het geval van artikel 13a Wml geldt vanuit dit algemene uitgangspunt dat iedere werknemer op minimumloonniveau voor de uren die kwalificeren als meerwerk ten minste het minimumuurloon dient te worden betaald. Met meerwerk wordt bedoeld de gewerkte uren boven de overeengekomen arbeidsduur binnen één uitbetalingstermijn, in de praktijk ook wel overwerk genoemd. Onbedoeld is met de invoering van het minimumuurloon geregeld dat dit ook voor salarissen boven minimumloonniveau geldt. Via onderhavig wetsvoorstel wordt dit hersteld. Net als voor de inwerkingtreding van de Wet invoering minimumuurloon komt te gelden dat over de som van de overeengekomen arbeidsduur en de feitelijk langere arbeidsduur in een uitbetalingstermijn ten minste het minimumloon dient te worden betaald. Indien de feitelijke arbeidsduur van de werknemer binnen een uitbetalingstermijn langer is

[14] *Kamerstukken I* 2016/17, 33 623, M, p. 3.
[15] Voor 1 januari 2024 was er sprake van een minimum maand-, week- en dagloon.

dan de overeengekomen arbeidsduur, wordt het bedrag dat voor de werknemer als het wettelijk ten minste uit te betalen loon geldt, naar evenredigheid van het meerwerk vermeerderd. Hiermee zal de werknemer die op of net boven het minimumloonniveau verdient voor ieder gewerkt uur nog altijd ten minste het minimumuurloon verdienen.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat het afhankelijk is van de specifieke cao-bepaling, bepaling in de arbeidsovereenkomst dan wel de praktijk, of de gewerkte uren in het kader van de Wml gekwalificeerd kunnen worden als overeengekomen arbeidsduur of meerwerk. Volledigheidshalve zij opgemerkt dat afhankelijk van de specifieke cao-bepaling, bepalingen in dan wel de arbeidsovereenkomst, dan wel de praktijk, de gewerkte uren in het kader van de Wml kunnen worden gekwalificeerd als overeengekomen arbeidsduur of meerwerk. Hierbij zijn de termen die in de Wml zijn opgenomen doorslaggevend, en niet de bewoordingen die hieraan door partijen worden gegeven.

Minimumvakantiebijslag (artikel 14a)

In Hoofdstuk III van de Wml is het recht op vakantiebijslag geregeld. De hoogte van de vakantiebijslag wordt berekend over het loon zoals dit in het huidige artikel 6 is opgenomen. Met de invoering van het minimumuurloon is niet beoogd om de vakantiebijslag aan te passen. Het wettelijk minimumloon verzekert werknemers van een beloning die, gezien de algehele welvaartssituatie, als aanvaardbare tegenprestatie kan worden beschouwd. Het minimumloon beoogt daarmee de werknemer te beschermen die op of rond het minimumloonniveau verdient. Het doel van de invoering van het wettelijk minimumuurloon was dan ook om het minimaal uit te betalen loon per uur voor iedere minimumloonverdiener gelijk te maken ongeacht de geldende normale arbeidsduur. De vakantiebijslag richt zich echter tot alle werknemers, ongeacht de hoogte van het salaris,[16] en niet enkel tot de werknemer die het minimumloon verdient. De betekenis van het loon voor de berekening van de vakantiebijslag is niet veranderd door de Wet invoering minimumuurloon. In de Wet invoering minimumuurloon is geen intentie opgenomen om het recht op vakantiebijslag en de praktijk hieromtrent te wijzigen. De huidige betekenis van het loon voor de berekening van de vakantiebijslag dient daarom onveranderd te blijven. Met het onderhavige wetsvoorstel wordt dit bewerkstelligd. Het huidige loonbegrip in artikel 6, eerste lid, wordt verplaatst naar een nieuw artikel 14a van de Wml. Op deze wijze kan de huidige praktijk ten aanzien van de berekening van de vakantiebijslag gecontinueerd worden. Er vindt geen materiële wijziging plaats. Dit houdt in dat over alle elementen die niet zijn uitgezonderd in

[16] Volledigheidshalve zij opgemerkt dat aan het loon, waarover de vakantiebijslag wordt berekend, een grens naar boven is gesteld, overeenkomende met het drievoud van het in artikel 8 voor de respectieve uitbetalingstermijnen genoemde minimumloon.

het huidige loonbegrip de vakantiebijslag dient te worden betaald. Hieronder vallen bijvoorbeeld de overwerktoeslag en ploegentoeslag. Ook over beloningen van derden, zoals fooien, dient vakantiebijslag te worden betaald.

2.11. Artikel XX Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten

Aan de hand van een aantal wijzigingen wordt voorgesteld de Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (hierna: Wtta) te verduidelijken. Daarnaast wordt voorgesteld een algemenere delegatiegrondslag in de Wtta te creëren om stichtingen aan te wijzen die dienstbetrekkingen kunnen aangaan met jongeren in het kader van de beroepsbegeleidende leerweg.

Onderdelen A en B: verboden onderscheid bij arbeid

Met het aangenomen amendement van het Kamerlid Ergin[17] zijn in de Wtta regels omtrent arbeidsmarktdiscriminatie aan het toelatingsstelsel toegevoegd. Een (voorlopige) toelating kan worden geweigerd, geschorst of ingetrokken wegens veroordeling voor arbeidsmarktdiscriminatie. Hierbij is tevens voor de toepassing van de Wtta een definitie van arbeidsmarktdiscriminatie geformuleerd. Het betreft verboden onderscheid op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid, burgerlijke staat, handicap, chronische ziekte of leeftijd als bepaald bij en krachtens de Algemene wet gelijke behandeling, de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte, de Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid of de Wet gelijke behandeling mannen en vrouwen. Ten aanzien van deze regels worden twee wijzigingen van technische aard voorgesteld.

Allereerst wordt voorgesteld om in plaats van de term arbeidsmarktdiscriminatie, de term verboden onderscheid bij arbeid te hanteren. Hiermee wordt aangesloten bij wat in het kader van gelijkebehandelingswetgeving gangbaar is.

De tweede wijziging verduidelijkt dat, in het geval van een schorsing of een intrekking van een (voorlopige) toelating, sprake is van een toegelaten uitlener, en dus niet van een aanvrager. Een toelating of een voorlopige toelating kan derhalve worden geschorst of ingetrokken indien de toegelaten uitlener onherroepelijk is veroordeeld voor een verboden onderscheid bij arbeid of is veroordeeld op grond van artikel 429quater van het Wetboek van Strafrecht. Dit is geregeld in de artikelen 12l, derde lid, en 12m, tweede lid. In het geval de uitlener (de aanvrager) in afwachting is van een (voorlopige) toelating, kan de aanvraag op deze

[17] Nader gewijzigd amendement van het Kamerlid Ergin ter vervanging van dat gedrukt onder nr. 56. *Kamerstukken II* 2024/25, 36 446, nr. 65.

grond worden geweigerd. Dit is geregeld in de artikelen 12j, derde lid, en 12k, derde lid.

Onderdeel C: algemenere formulering uitzondering van stichtingen

Onder het toelatingsstelsel dat wordt geïntroduceerd met de Wtta mogen uitleners enkel arbeidskrachten ter beschikking stellen indien zij daartoe zijn toegelaten. Deze toelatingsplicht geldt in beginsel voor alle rechtspersonen en ondernemingen die arbeidskrachten ter beschikking stellen, zoals gedefinieerd in de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs (hierna: Waadi). In de Waadi zijn reeds enkele vormen van terbeschikkingstelling uitgezonderd van terbeschikkingstelling van arbeidskrachten. Het gaat dan om collegiale uitleen, intraconcern uitlenen en ten behoeve van een geleverde zaak of tot stand gebracht werk. Daarnaast heeft de Tweede Kamer enkele sectoren middels amendement uitgezonderd van de toelatingsplicht. Dit zijn sociaal ontwikkelbedrijven, stichtingen die ten behoeve van de beroepsbegeleidende leerweg (hierna: BBL-stichtingen) studenten uitlenen aan een erkend leerbedrijf, en particuliere beveiligings- en recherchebureaus. Om een toelating te verkrijgen moet de uitlener periodiek onderbouwen het normenkader met relevante wet- en regelgeving na te leven, een Verklaring Omtrent het Gedrag overleggen, en een waarborgsom van €100.000 storten. De Arbeidsinspectie houdt toezicht op de toelatingsplicht.

Met het aangenomen amendement van het Kamerlid Saris c.s.[18] is in de Wtta de uitzondering op de toelatingsplicht toegevoegd voor BBL-stichtingen een dienstbetrekking aangaan met een student en deze ter beschikking stellen aan een erkend leerbedrijf. Deze uitzondering regelt kort gezegd dat deze stichtingen geen toelating nodig hebben wanneer zij studenten uitlenen in het kader van hun opleiding in de beroepsbegeleidende leerweg.

De argumentatie van de indieners van dit amendement is dat het toelatingsstelsel is gericht op het tegengaan van misstanden in de uitzendsector. De indieners van het amendement motiveerden dat BBL-trajecten hier principieel buiten vallen: het gaat hier om onderwijs gerelateerde dienstbetrekkingen in een gestructureerde leeromgeving, niet om commerciële arbeidsbemiddeling. Een toetsingsplicht legt onnodige bureaucratische lasten op aan dergelijke instellingen die al intensief worden gecontroleerd binnen het onderwijsdomein. Doordat ze zijn uitgezonderd van de toelatingsplicht kunnen deze instellingen zich blijven richten op hun rol bij de maatschappelijke opdracht: het opleiden en begeleiden van mensen naar betekenisvol werk.

---

[18] Gewijzigd amendement van het Kamerlid Saris ter vervanging van dat gedrukt onder nr. 67. *Kamerstukken II* 2024/25, 36 446, nr. 81.

Met het oog op het gelijkheidsbeginsel wordt voorgesteld deze uitzondering algemener te formuleren. Zo kunnen ook andere stichtingen worden uitgezonderd die bij het indienen van het amendement over het hoofd zijn gezien, maar die op vergelijkbare wijze onderwijs gerelateerde dienstbetrekkingen aangaan. Er is geen reden om aan dergelijke stichtingen wel de toelatingsplicht op te leggen. Het voorstel regelt daarbij een delegatiegrondslag om bij ministeriële regeling stichtingen die aan alle voorwaarden voldoen aan te wijzen.

De criteria om uitgezonderd te kunnen worden bij ministeriële regeling volgen uit de bepaling. De uitzondering geldt voor stichtingen die bij ministeriële regeling worden aangewezen. Deze stichtingen gaan ten behoeve van een bij ministeriële aan te wijzen opleiding dienstbetrekkingen aan met een persoon in opleiding en stellen deze ter beschikking aan een instelling die de praktijkvorming van die opleiding verzorgt. De instelling die de praktijkvorming verzorgt dient daarvoor te beschikken over een bij of krachtens de wet voorgeschreven erkenning.

De criteria voor een uitzondering voor dergelijke stichtingen worden niet verruimd of aangepast. Ze worden slechts omgezet naar een algemener kader, zodat ze toepasbaar zijn op stichtingen die aan dezelfde eisen voldoen. Bij ministeriële regeling zullen de BBL-stichtingen, die eerst in artikel 1b, eerste lid, onderdeel b, werden genoemd (stichtingen als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdelen a tot en met e, van de Wet educatie en beroepsonderwijs in de beroepsbegeleidende leerweg), worden aangewezen. Ook wordt voorzien de Stichting Beroepsopleiding Huisartsen (hierna: SBOH) aan te wijzen. SBOH is een stichting die fungeert als centrale werkgever van artsen in opleiding tot specialist (aios) in de huisartsenopleiding, en enkele andere opleidingen in de gezondheidszorg[19].

Onderdeel D: uitzondering voor zorgplicht bij onderzoeksmogelijkheid Arbeidsinspectie

Met de Wtta is een nieuw artikel 12ba toegevoegd aan de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs (Waadi). Dit artikel voorziet in een zorgplicht, die berust op degene die arbeidskrachten terbeschikking stelt, in het kader van de registratie in de BRP.

Artikel 15 van de Waadi voorziet in de mogelijkheid voor de Minister van SZW om de naleving te onderzoeken van de bepalingen die zijn opgenomen in hoofdstuk 2 en 3 van de Waadi, en een rapport van dat onderzoek te verstrekken aan belanghebbenden. In de praktijk wordt dit

[19] Het betreft, naast de huisartsenopleiding, de opleidingen tot specialist ouderengeneeskunde, arts verstandelijk gehandicapten, verslavingsarts, vertrouwensarts, forensisch arts, jeugdarts, arts infectieziektebestrijding, medisch milieukundige, arts Maatschappij en Gezondheid, donorarts en arts tuberculosebestrijding.

onderzoek door de Arbeidsinspectie uitgevoerd. De toevoeging van het nieuwe artikel 12ba aan hoofdstuk 3 van de Waadi heeft daarmee – abusievelijk – tot gevolg dat deze onderzoeksmogelijkheid ook ziet op deze bepaling. Met deze wijziging wordt voorgesteld deze kennelijke misslag te herstellen.

Het is de bedoeling van de wetgever geweest, om geen publiekrechtelijk toezicht en handhaving te introduceren met betrekking tot de zorgplicht,[20] nu de Arbeidsinspectie verplichtingen rond (de registratie van) huisvesting niet als haar taakopdracht en expertise heeft. Om in de mogelijkheid tot handhaving te voorzien, is middels een amendement op de Wtta voorzien dat de zorgplicht BRP (op termijn) zal worden toegevoegd aan het normenkader van deze wet.[21] Tot slot heeft de mogelijkheid tot onderzoek naar naleving van de zorgplicht slechts zeer beperkt toegevoegde waarde, aangezien de persoonlijke verplichtingen in het kader van de Wet basisregistratie personen zich richten op de arbeidskracht. Het is daarmee onwaarschijnlijk dat deze arbeidskracht – of diens vertegenwoordiger - een civiele procedure zal starten om de naleving van de zorgplicht te bevorderen, dan wel de Arbeidsinspectie zal verzoeken een onderzoek te verrichten naar de naleving hiervan.

2.12. Artikel XXI Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

Met de Wet van 18 december 2024 tot wijziging van de Wet verlaging eigen bijdrage huurtoeslag, de Wet op de huurtoeslag en enkele andere wetten ter verbetering van de koopkracht en vereenvoudiging van de regeling (Stb. 2024, 426) is de systematiek van de huurtoeslag in die zin veranderd dat de regeling van de huurtoeslag vereenvoudigd is en dat de eigen bijdrage van de huurder verder verlaagd is. Met dezelfde wetswijziging is de nieuwe systematiek doorgevoerd in de berekening van de beslagvrije voet op grond van artikel 475da, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (hierna: Rv). Daarbij is de nieuwe berekeningssystematiek van de huurtoeslag verwerkt in artikel 475da, zevende, achtste en negende lid, Rv, waar het betreft het vaststellen van het aandeel woonkostencompensatie in de beslagvrije voet.

Bij het aanpassen van artikel 475da, achtste en negende lid, Rv aan de nieuwe rekensystematiek is een fout gemaakt, waardoor de berekeningen van het inkomen voor de maximale beslagvrije voet (lid 8) en die van het grensinkomen voor ophoging woonkosten (lid 9) niet kloppen. De eigen bijdrage van de huurder (de zogeheten basishuur, bedoeld in artikel 16 van de Wet op de huurtoeslag) wordt abusievelijk in de artikelleden 8 en 9 niet in mindering gebracht in het aandeel woonkostencompensatie,

---

[20] Zie TK 2024/25 36446, nr. 33, p. 7.
[21] Zie het nader gewijzigd amendement van de leden Ceder en Patijn ter vervanging van dat gedrukt onder nr. 57, Kamerstukken II 2024/25, 36446, nr. 85.

waardoor de beslagvrije voet te hoog zou kunnen uitvallen. Met de onderhavige wijzing wordt dit hersteld. De partijen in de keten voor derdenbeslag zijn bij de inwerkingtreding van dit onderdeel van de genoemde wijzigingswet op de hoogte gebracht van deze onvolledigheid in artikel 475da, achtste en negende lid, Rv. In de praktijk wordt daarom de eigen bijdrage van de huurder door deze partijen wel in mindering gebracht en komt het niet voor dat de beslagvrije voet te hoog wordt vastgesteld.

3. Uitvoering

Dit wetsvoorstel is aan de uitvoerende instanties voorgelegd die één of meer wijzigingen uitvoeren. Het voorliggende wetsvoorstel is door de Ministers ter toetsing/advisering voorgelegd aan de Belastingdienst, de Inspectie van het Onderwijs, de Nederlandse Arbeidsinspectie, SVB, Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (hierna: UWV), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (hierna: VNG) en de Autoriteit Persoonsgegevens.

3.1. Belastingdienst

De Belastingdienst heeft de wijzigingen in voorliggend wetsvoorstel als uitvoerbaar geacht zonder verdere opmerkingen.

3.2. Inspectie van het Onderwijs

In hun reactie heeft de Inspectie van het Onderwijs uitsluitend gereageerd op de wijziging van de Wet kinderopvang BES. De inspectie heeft haar reactie gebundeld in een aantal punten.

Ten eerste is de Inspectie positief over het feit dat deze wijziging moet voorzien in het mogelijk maken van gegevensuitwisseling tussen de deskundige CN/eilanden en de deskundige CN/Vertrouwensinspectie. De Inspectie constateert echter ook dat de toelichting invulling geeft aan de constructie van de deskundigen terwijl dit niet in de Wet kinderopvang BES, het Besluit Kinderopvang BES of de toelichting staat. Dit roept vragen op, zodat de Inspectie graag zou zien dat de focus in het wetsvoorstel op de gegevensuitwisseling zou liggen en niet op de constructie van twee deskundigen.

Ten tweede constateert de Inspectie dat voorliggend wetsvoorstel de hoofdlijnen van de gegevensuitwisseling regelt, en dat concretere invulling later per AMvB volgt. Het is voor de Inspectie op het moment van het uitvoeren van de uitvoeringstoets niet mogelijk volledig in te schatten of alles wat op wetsniveau geregeld zou moeten worden in het huidige wetsvoorstel staat. Om tot de constructie van twee deskundigen te komen die over- en weer gegevens uitwisselen, is het noodzakelijk dat beide organisaties deze gegevens veilig opslaan. De mogelijkheid tot

inwerkingtreding valt of staat wat hen betreft met de al dan niet beschikbare hardware bij beide partijen.

Ten derde is het, voor de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel, een belangrijk voorwaarde dat er heldere afspraken bestaan tussen de twee deskundigen inzake gegevensuitwisseling en -vastlegging. Dit traject is nog niet gestart en daar is momenteel ook nog geen mogelijkheid toe.

Ten vierde stelt de toelichting dat andere bijzondere persoonsgegevens alleen worden uitgewisseld wanneer noodzakelijk voor de wettelijke taken van de deskundigen. Het is voor de Inspectie onduidelijk naar welke wettelijke taken hier wordt verwezen, en hoe dit zich verhoudt tot uitwisseling van gegevens in het algemeen belang of vanwege de ernst van een situatie. Daarnaast wordt er gesuggereerd dat het voor alle belanghebbenden mogelijk is om persoonsgegevens op te vragen en eventueel aan te laten passen. Omdat dit zou tornen aan het vertrouwelijke werk dat de deskundigen CN/eilanden en de deskundige CN/VI moeten gaan uitvoeren, moet deze passage eruit zodat deze vertrouwelijke basis niet geschaad wordt. Verder wordt er bij de toelichting op doorgifte van persoonsgegevens voorbijgegaan aan artikel 35 van de Wet bescherming persoonsgegevens BES (Wbp BES), waarin uitzonderingen zijn opgenomen. De Inspectie stelt voor hier naar te verwijzen.

Naar aanleiding van bovenstaande punten zijn de volgende wijzigingen in de memorie van toelichting aangebracht:

- De toelichting is meer toegespitst op enkel de gegevensdeling tussen de deskundigen en minder op het proces van samenwerking tussen de deskundigen;
- In de toelichting is verduidelijkt voor welke wettelijke taken van de deskundigen (bijzondere) persoonsgegeven mogen worden verwerkt;
- De toelichting over doorgifte van persoonsgegevens in de zin van de AVG en passende waarborgen is aangepast. Er is toegevoegd dat de deskundigen op grond van artikel 35 Wbp BES niet verplicht zijn om een betrokkene te informeren dat diens gegevens worden verwerkt, als dat noodzakelijk is voor de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten.

3.3. Nederlandse Arbeidsinspectie

De Nederlandse Arbeidsinspectie heeft het wetsvoorstel bestudeerd en geconcludeerd dat zij geen aanleiding ziet voor opmerkingen inzake de toezichtbaarheid. Verder ziet zij geen extra beslag op de capaciteit van de Arbeidsinspectie.

3.4. SVB

De SVB constateert dat artikelen I, II, VI, VII, XII t/m XIV, XVII, XXI en XXIV relevant zijn voor de SVB. Artikelen I, onderdeel A tot en met C, II, onderdelen A en B, en VI, onderdeel Q, zijn op verzoek van de SVB meegenomen in dit wetsvoorstel. De SVB acht de wijzigingen in het wetsvoorstel uitvoerbaar, met uitzondering van artikel VI, onderdeel B.

SVB geeft aan dat de voorgestelde wijziging in artikel VI, onderdeel B, alleen uitgevoerd kan worden met aanpassing van artikel 47d van de Participatiewet. Omdat de SVB werkt met het begrip ‘bloedverwant’ in plaats van ‘aanverwant’ bij het vaststellen van de leefsituatie voor zowel de AOW als de AIO, zouden de IT-systemen van de SVB het begrip ‘aanverwant’ systeemtechnisch niet kunnen verwerken voor de AIO.

Om dit probleem te voorkomen wordt nu voorgesteld in artikel VI, onderdeel R, om aan de uitzonderingen op de bijstandsverlening door de SVB in artikel 47d, eerste lid, van de Participatiewet, het begrip ‘aanverwant in de eerste graad’ toe te voegen, zoals nu gebruikt wordt in artikel 3, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet, en het in dit wetsvoorstel voorgestelde artikel 4, eerste lid, onderdelen a en b. Hiermee is de SVB, bij het verlenen van AIO, niet gehouden om rekening te houden met aanverwanten in de eerste graad.

3.5. UWV

Het UWV oordeelt dat de voorgestelde wijzigingen geen significante impact hebben op de uitvoering van de wetten waarvoor UWV verantwoordelijk is. Hierbij wordt wel als voorwaarde genoemd dat er geen doorwerking is van de wijziging in de Participatiewet met betrekking tot de kostendelersnorm (artikel VI, onderdelen H en I), naar de Toeslagenwet.

3.6. VNG

De VNG ziet op basis van voorliggende wetsvoorstel geen bezwaarlijke punten ten aanzien van de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van gemeenten, mits deze tijdig worden geïnformeerd over eventuele nadere uitwerking in lagere regelgeving en uitvoeringsprocessen. Dit laatste geldt ook voor de openbare lichamen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Voor zover er effecten zijn op gemeentelijke uitvoeringsprocessen, worden deze beperkt en beheersbaar geacht, en de VNG ziet geen substantiële financiële effecten voor gemeenten.

3.7. Autoriteit Persoonsgegevens

De Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: AP) heeft de voorgestelde wijzigingen in de Wet kinderopvang BES en de Wet inburgering 2021 getoetst. Ten aanzien van de Wet inburgering 2021 heeft de AP geen aanmerkingen.

Ten aanzien van de Wet kinderopvang BES heeft AP twee aanmerkingen waarvoor aanpassing van het wetsvoorstel en de memorie van toelichting nodig worden geacht. Ten eerste merkt de AP op dat de wijziging bepaalt dat de deskundige CN/VI bijzondere categorieën van persoonsgegevens kan verwerken en de deskundigen CN/eilanden gegevens aan elkaar kunnen verstrekken. Het gaat hierbij om bijzondere persoonsgegevens zoals aangemerkt in artikel 9, eerste lid, van de AVG. De AP constateert dat voorliggend wetsvoorstel niet concretiseert welke bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt. Dit zou betekenen dat alle categorieën van dergelijke gegevens verwerkt zouden mogen worden; de noodzaak hiertoe is niet aangetoond. Hoewel het wetsvoorstel bepaalt dat, middels AMvB's, nadere regels worden gesteld inzake gegevensverwerking, bevat deze grondslag een mogelijkheid – en dus geen verplichting – om deze regels betrekking te doen hebben op de verwerkte gegevens.

Ten tweede merkt AP op dat het verwerken van bijzondere persoonsgegevens op grond van de AVG verboden is, tenzij er sprake is van een uitzonderingsgrond. De voorgestelde verwerking van bijzondere persoonsgegevens zou kunnen berusten op de uitzonderingsgrond 'zwaarwegend algemeen belang', maar in de toelichting is noch onderbouwd van welke uitzonderingsgrond sprake is, noch is aangetoond of aan de eisen van een van deze uitzonderingsgronden is voldaan.

Naar aanleiding van bovenstaande toetsing zijn de volgende wijzigingen aangebracht:

- Het voorgestelde elfde lid is zodanig aangepast dat de regering verplicht is bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over in ieder geval de in onderdeel a tot en met e genoemde onderwerpen;
- In de toelichting (paragraaf 2.9) is toegelicht dat vermoedelijk alleen bijzondere persoonsgegevens over gezondheid en gegevens over seksueel gedrag of seksuele gerichtheid zullen worden verwerkt. In de algemene maatregel van bestuur zullen hierover nadere regels worden gesteld;
- In de toelichting (paragraaf 2.9) is gemotiveerd welke uitzonderingsgrond op het verbod op het verwerken van persoonsgegevens op grond van de AVG van toepassing is. Het gaat om de uitzonderingsgrond van een 'zwaarwegend algemeen belang'. Het zwaarwegend algemeen belang betreft het voorkomen en bestrijden van misdrijven tegen de zeden als bedoeld in Titel XIV en mishandeling als bedoeld in Titel XX van het Wetboek van Strafrecht BES.

4. Internetconsultatie

Het wetsvoorstel heeft opengestaan voor internetconsultatie van 26 maart tot en met 23 april 2026. Op de internetconsultatie zijn vier reacties binnengekomen.

4.1. Artikel 19 Participatiewet

Als eerste is aangegeven dat met de verwijzing naar artikel 32, vijfde lid, Participatiewet het inkomensbegrip te smal wordt gemaakt. Naar aanleiding van deze opmerking is er een wijziging in artikel 19 Participatiewet doorgevoerd. Er is nu opgenomen dat de hoogte van het maandbedrag gelijk staat aan het verschil tussen de bijstandsnorm en het inkomen – voor zover van toepassing exclusief vakantiebijslag en vastgesteld overeenkomstig de regels in artikel 32, vijfde lid, Participatiewet.

Respondent vraagt zich daarnaast af of de verwijzing naar artikel 32, vijfde lid, Participatiewet noodzakelijk is. De regering meent van wel, met name voor het geval iemand een individueel keuzebudget ontvangt. De verrekenregels bepalen dat als hier een vakantiebijslag in is inbegrepen, deze vakantiebijslag moet worden losgetrokken van het inkomen. Dit deel van het keuzebudget valt dan niet onder de noemer ‘inkomen’ dat van het maandbedrag wordt afgehaald, maar moet worden meegenomen in de berekening van de vakantiebijslag over de bijstand. De artikelsgewijze toelichting is op dit punt aangevuld.

Ook vraagt de respondent zich af hoe het zit met IKB en reserveringen voor de dertiende maand. Het deel van het IKB dat moet worden gezien als vakantiebijslag, valt onder de noemer vakantiebijslag (zie artikel 7f van de verrekenregels) en moet in mindering worden gebracht op de vakantiebijslag over de bijstand (5% van de bijstandsnorm). Op dit punt is de artikelsgewijze toelichting aangepast. Het andere deel van het IKB en een 13e maand of eindejaarsuitkering wordt gezien als ‘gewone’ inkomsten en moet worden toegerekend aan de maand waarin dit wordt uitbetaald.

Tot slot wordt opgemerkt dat de begrippen ‘vakantietoeslag’ en ‘vakantiebijslag’ door elkaar werden gebruikt in voorgesteld artikel 47aa. Dit is aangepast.

4.2. Wijzigingen in de Participatiewet, IOAW en IOAZ

De anonieme respondent geeft aan dat de wijzigingen rondom vakantiebijslag ook een relatie hebben met de tekst van artikel 34b, eerste lid, onder a, Participatiewet en artikel 38b van de IOAW en de IOAZ. Dit is een terecht punt. Artikel 34b, eerste lid, onder a, Participatiewet en artikel 38b van de IOAW en de IOAZ zijn verduidelijkt.

Hierdoor wordt duidelijk dat de verstrekking van een bufferbudget pas aan de orde kan zijn als een persoon of gezin in een maand uitkomt onder de bijstandsnorm, verminderd met het bedrag dat wordt gereserveerd voor de vakantiebijslag, en voor de IOAW en IOAZ, de grondslag, verminderd met het bedrag dat wordt gereserveerd voor de vakantie-uitkering.

Ook wordt opgemerkt dat het begrip ‘hoofdverblijf’ in artikelen 19a en 22a, vierde lid, Participatiewet, verwarrend zou zijn omdat het hoofdverblijf (en de inschrijving in de Basisregistratie Personen) doorgaans ongewijzigd blijft. Respondent vraagt of de ‘tijdelijk verblijf’ geen beter alternatief zou zijn. Echter, deze wijziging is per amendement aangenomen.[22] Het wijzigen van de term ‘hoofdverblijf’ naar ‘tijdelijk verblijf’ zou geen technische wijziging zijn, en daarnaast niet in lijn zijn met wat de indiener van dit amendement beoogt. Derhalve past het niet om voorliggende wetsvoorstel op dit punt aan te passen. Zie ook paragraaf 2.6.2.

Aansluitend merkt respondent op dat in artikel 22a, vierde lid, wordt gesteld dat de kostendelersnorm in het geheel niet van toepassing is bij sprake van een mantelzorgontvanger die een bijstandsuitkering ontvangt en tijdelijk zijn hoofdverblijf verplaatst om voorzien te worden in een intensieve zorgbehoefte. Respondent stelt dat het amendement Flach waarschijnlijk beoogt dat bijstandsgerechtigden er niet op achteruit gaan door mantelzorg te verlenen of te ontvangen. Echter, in de huidige formulering zou een bijstandsgerechtigde die op het adres van het hoofdverblijf kostendelende medebewoners heeft, er aanmerkelijk op vooruit gaan. In reactie hierop kan worden gesteld dat ervan wordt uitgegaan dat de bedoeling van de medewetgever hetgeen is dat bij amendement is geregeld. Het amendement wordt toegelicht en uitgewerkt in het implementatietraject van de Participatiewet in balans. De signalen over de implementatie – waaronder de interpretatie van het artikel – worden meegenomen in de invoeringstoets, zodat dit zo nodig kan worden aangepast.

Met betrekking tot het gehuwdenbegrip in de IOAW en de IOAZ, vraagt de respondent zich af of het niet invoegen van het zinsdeel ‘een aanverwant in de eerste graad of’ een bewuste keuze is of een omissie. De huidige wijziging wijzigt ook het gehuwdenbegrip in de IOAW en de IOAZ, maar slecht in zoverre als nodig is om de uitzondering voor mantelzorgverleners een plek te geven. Omdat in het gehuwdenbegrip in die wetten de aanverwant nu niet wordt genoemd, komt de aanverwant niet terug in de wijzigingen. Het toevoegen van de aanverwant aan de IOAW en de IOAZ is voor nu geen optie omdat de gevolgen daarvan momenteel niet te overzien zijn en hier nadere afstemming voor nodig is.

---

[22] *Kamerstukken II* 2024/25, 36582, nr. 45.

Verder merkt respondent op dat artikel 7e van de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ (die per 1-1-2027 in werking treedt) aangepast moet worden naar aanleiding van voorliggend wetsvoorstel. Dit punt zal te zijner tijd worden meegenomen bij een volgende aanpassing van de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ.

Met betrekking tot de wijzigingen in de reservering van de vakantiebijslag, vraagt de respondent zich af of deze wijzigingen van invloed zijn op de scenario's voor de afdracht aan beslagleggers. Respondent geeft aan dat in de toelichting in Staatscourant 2025 nr. 33979 is gesteld dat dit niet het geval is, maar stelt ook dat hier twijfels over bestaan. Dit punt wordt momenteel onderzocht in samenwerking met de VNG. Mocht er aanleiding toe zijn, dan zal dit worden aangepast.

Tot slot merkt deze respondent op dat de termen 'vakantietoeslag' en 'vakantiebijslag' in voorgesteld artikel 47aa, door elkaar werden gebruikt. Dit is inmiddels aangepast. Zie ook paragraaf 4.1.

4.3. Onjuiste verwijzing in artikel 9a, twaalfde lid, Participatiewet

In een andere reactie wordt opgemerkt dat er in het huidige artikel 9a, twaalfde lid, van de Participatie wet foutief wordt verwezen naar artikel 8, eerste lid, onderdeel d, in plaats van artikel 8, eerste lid, onderdeel c. Naar aanleiding van deze reactie is er in dit voorliggende wetsvoorstel een wijziging opgenomen die deze fout herstelt. Zie artikel VI, onderdeel E.

4.4. Toepassing in de praktijk van artikel 11, tweede lid, Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag

Eén partij heeft een reactie ingediend op de wijziging van de Wml. De reactie ziet niet op de voorgestelde wijzigingen, maar op de toepassing in de praktijk door sommige partijen van artikel 11, tweede lid, van de Wml. Omdat de internetconsultatie gericht was op de voorgestelde wijzigingen en niet artikel 11, tweede lid, van de Wml, valt de reactie buiten het bereik van voorliggend wetsvoorstel. Desalniettemin wordt voor de volledigheid opgemerkt dat voor de plus-min-urensystematiek, waaronder de jaarurennorm, reeds uit artikel 11, tweede lid, volgt waaraan de uitbetaling moet voldoen. De uitleg ten aanzien van de eindafrekening is eveneens reeds opgenomen in paragraaf 2.7, onderdeel (b) van de memorie van toelichting bij de Verzamelwet SZW 2024.

5. Regeldruk en financiën

5.1. Financiële gevolgen

De voorgestelde wijzigingen hebben geen noemenswaardige financiële gevolgen.

5.2. Regeldruk

Met onderhavig wetsvoorstel wordt beoogd tekstuele aanpassingen en technische verbeteringen door te voeren. Ook heeft het wetsvoorstel tot doel eerder gemaakte beleidskeuzes te verduidelijken en nader in te vullen en omissies te herstellen. Doordat het wetsvoorstel overwegend bestaat uit technische correcties en het herstel van omissies, hebben de meeste wijzigingen geen gevolgen voor de regeldruk. Ook cumulatief hebben de wijzigingen geen noemenswaardige regeldrukeffecten voor burgers, bedrijven en professionals.

Een aantal wijzigingen in onderhavig wetsvoorstel dienen ter verduidelijking van eerder gemaakte beleidskeuzes. Voor deze wijzigingen geldt dat de alternatieven in kaart gebracht en gewogen zijn in de wetstrajecten waar deze eerdere beleidskeuzes zijn gemaakt. Wijzigingen die verduidelijking van eerdere beleidskeuzes betreffen, kunnen gevolgen hebben voor de regeldruk. Voor de drie belangrijkste wijzigingen in onderhavig wetsvoorstel die eerder gemaakte beleidskeuzes verduidelijken, wordt in deze paragraaf ingegaan op de gevolgen voor de regeldruk. Het betreft de aanpassing van de kostendelersnorm voor mantelzorg in de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ (zie paragraaf 2.6.2.), de afstemming van de bepalingen over de hoogte van de algemene bijstand op de nieuwe regels voor het verrekenen van inkomsten met de bijstand (zie paragraaf 2.6.4.) en de verduidelijking van het loonbegrip in de Wml (zie paragraaf 2.10).

De eerste wijziging dient om de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ volledig in lijn te brengen met het aangenomen amendement van het lid Flach[23], ingebracht tijdens de behandeling van de Participatiewet in balans. De wijziging die met het amendement is beoogd, heeft gevolgen voor de regeldruk. Met het aannemen van het amendement heeft de Kamer de verhoging van de regeldruk geaccepteerd. De wijziging in onderhavig wetsvoorstel dient enkel om de hiervoor genoemde wetten in lijn te brengen met het amendement. Op dit moment zijn de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ namelijk nog niet volledig in overeenstemming met de bedoeling van het amendement. Zie voor een nadere toelichting hierop paragraaf 2.6.2. De wijziging in dit wetsvoorstel heeft daarmee geen effecten op de regeldruk.

De tweede wijziging heeft tot doel artikel 19 van de Participatiewet in lijn te brengen met de vastgestelde, maar nog niet in werking getreden verrekenregels in de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ, die voortkomen uit wijzigingen die zijn doorgevoerd met de Participatiewet in balans. De effecten van de Participatiewet in balans op de regeldruk zijn uiteengezet in hoofdstuk 7 van de memorie van toelichting bij die wet.[24] De wijziging in onderhavig wetsvoorstel heeft geen eigenstandige effecten op de regeldruk. Zij dient enkel om een wijziging die met de

---

[23] *Kamerstukken II* 2024/25, 36582, nr. 45.
[24] *Kamerstukken II*, 2024/25, 36582, nr. 3.

Participatiewet in balans per abuis niet doorgevoerd is, alsnog te bewerkstelligen.

De laatste wijziging heeft tot doel het loonbegrip in artikel 6 van de Wml in lijn te brengen met artikel 8 van de Wml, zodat in de definitie van het loonbegrip duidelijk wordt dat looncomponenten als toeslagen voor ploegendienst en onregelmatig werk niet gebruikt mogen worden om te voldoen aan het wettelijk minimumloon. Hiermee wordt bewerkstelligd dat artikel 6 van de Wml direct aansluit bij de bedoeling van de Wet invoering minimumuurloon. De gevolgen van de aanpassingen inzake het minimumloon voor de regeldruk zijn uiteengezet in paragraaf 4.7. van de memorie van toelichting bij de Wet invoering minimumuurloon.[25] De wijziging in onderhavig wetsvoorstel zorgt ervoor dat artikel 6 van de Wml direct aansluit bij de essentie van de Wet invoering minimumuurloon dat voor ieder gewerkt uur ten minste het wettelijk minimumuurloon (in termen van het voorgestelde artikel 6: het basisloon) moet worden betaald en heeft daarom geen aanvullende effecten op de regeldruk voor burgers, bedrijven en professionals.

Reactie ATR

Het wetsvoorstel is ter advisering voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR). Het eindoordeel van het ATR ten aanzien van dit voorstel is: *Niet indienen / vaststellen tenzij met de adviespunten rekening wordt gehouden.* Na verwerking van deze adviespunten uit het advies van het ATR, zoals hieronder staat toegelicht, heeft het ATR bij de aanvullende zienswijze gereageerd op de verwerking en daarmee op de gewijzigde memorie van toelichting. Samenvattend geeft het ATR aan dat de toelichting op punten is aangevuld en verduidelijkt, mede naar aanleiding van het ATR advies.

Hieronder worden de adviespunten van het ATR uiteengezet en wordt op de adviespunten een reactie gegeven. Onderstaande is op diverse punten herhalend ten opzichte van de voorgaande paragraaf. Reden hiervoor is dat de regeldrukparagraaf ingrijpend gewijzigd is naar aanleiding van het advies van het ATR.

Allereerst gaat het ATR in op de nut en noodzaak van onderhavig wetsvoorstel. Het ATR geeft aan dat de noodzaak voor een groot deel van de wijzigingen, met name de technische correcties en het herstel van omissies, duidelijk is. Een aantal wijzigingen gaan echter verder dan technisch onderhoud en kunnen daarmee effect hebben op de regeldruk. Het betreft met name de aanpassing van de kostendelersnorm in mantelzorgsituaties, de wijzigingen in de systematiek van bijstandsberekening en vakantiebijslag en de verduidelijking van het loonbegrip in de Wml. Het ATR adviseert om voor deze wijzigingen expliciet te motiveren waarom wettelijke aanpassing noodzakelijk is. In

[25] *Kamerstukken II,* 2019/20, 35335, nr. 3.

algemene zin adviseert het ATR om duidelijker af te bakenen welke wijzigingen in het wetsvoorstel strikt technisch zijn en welke wijzigingen materiële gevolgen hebben voor burgers en bedrijven.

De aanpassing van de kostendelersnorm in de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ in dit wetsvoorstel dient om deze wetten volledig in lijn te brengen met de bedoeling van het amendement van het lid Flach[26], zoals ingebracht bij de behandeling van de Participatiewet in balans. De wettekst is op dit moment onvoldoende om het doel van het lid Flach te bereiken. In het implementatietraject van de Participatiewet in balans wordt de uitvoering van het amendement nader toegelicht en uitgewerkt. De wijziging in onderhavig wetsvoorstel heeft geen aanvullende gevolgen voor de regeldruk ten opzichte van het amendement zoals dat reeds is aangenomen.

De wijzigingen in de systematiek van bijstandsverrekening en vakantiebijslag betreffen het herstel van een omissie, zodat de Participatiewet correct aansluit bij de keuzes die gemaakt zijn in de Participatiewet in balans. De Participatiewet in balans biedt onder meer oplossingen die bijdragen aan het verminderen van (financiële) problemen waar bijstandsgerechtigden mee te maken kunnen krijgen als zij in deeltijd gaan werken en hun inkomsten uit werk worden aangevuld met een bijstandsuitkering. Eén van de oplossingen ziet op het eenduidiger verrekenen van de vakantiebijslag. In de wet is daarom een grondslag opgenomen om hier bij ministeriële regeling regels over op te kunnen stellen. In paragraaf 4.6.1. van de memorie van toelichting bij de Participatiewet in balans[27] wordt nader ingegaan op de problematiek rondom verrekening en hoe het standaardiseren van de vakantiebijslag deze problematiek kan verminderen. De gevolgen van deze wijziging voor de regeldruk zijn in kaart gebracht en getoetst bij het ATR, zie in dit kader paragraaf 7.1.6. van de memorie van toelichting bij de Participatiewet in balans. Per abuis is artikel 19 van de Participatiewet met de Participatiewet in balans niet aangepast. Met onderhavig wetsvoorstel wordt dit artikel alsnog gewijzigd, zodat dit artikel in lijn is met het bovenstaande. Dit betreft daarmee het herstel van een omissie en heeft als zodanig geen eigenstandige gevolgen voor de regeldruk.

De verduidelijking van het loonbegrip in de Wml beoogt geen inhoudelijke wijziging door te voeren in de Wml. Doel van de initiatiefwet invoering minimumuurloon is dat voor ieder gewerkt uur ten minste het wettelijk minimumuurloon (in termen van artikel 6: het basisloon) betaald moet worden. De wijziging in onderhavig wetsvoorstel dient om artikel 6 in lijn te brengen met dit doel, door te verduidelijken dat andere looncomponenten niet gebruikt mogen worden om te voldoen aan het wettelijk minimumloon. Hierbij heeft deze wijziging individueel geen

---

[26] *Kamerstukken II* 2024/25, 36582, nr. 45.
[27] *Kamerstukken II*, 2024/25, 36582, nr. 3.

gevolgen voor de regeldruk. De effecten op de regeldruk van de initiatiefwet zijn in kaart gebracht in paragraaf 4.7. van de memorie van toelichting bij de Wet invoering minimumuurloon.[28] Mogelijk hebben werkgevers bepaalde benodigde aanpassingen in hun administratie nog niet doorgevoerd, omdat artikel 6 Wml zelfstandig gelezen onbedoeld de suggestie kan wekken dat naast het basisloon ook andere looncomponenten mogen worden meegeteld om te beoordelen of aan de Wml is voldaan. Voor zover werkgevers kosten moeten maken om hun administratie alsnog aan te passen, zijn deze kosten het gevolg van het invoeren van het wettelijk minimumuurloon middels de Wet invoering minimumuurloon, niet van de wijziging in dit wetsvoorstel. De wijziging in dit wetsvoorstel betreft immers enkel een verduidelijking. Dit is expliciet gemaakt in paragraaf 2.10. van deze memorie van toelichting.

Naar aanleiding van het advies van het ATR is verduidelijkt dat de gevolgen van deze drie wijzigingen voor de regeldruk eerder in kaart gebracht en gewogen zijn, waarbij ook is aangegeven waar deze afwegingen gemaakt zijn. Zie in dit kader de voorgaande paragraaf. Ook is met het oog op het advies van het ATR bezien of onderscheid gemaakt kan worden tussen wijzigingen die strikt technisch zijn en wijzigingen die materiële gevolgen hebben voor burgers en bedrijven. De Verzamelwet dient om wijzigingen door te voeren die qua omvang en impact onvoldoende zijn om een eigen wetstraject te rechtvaardigen. De wijzigingen in een Verzamelwet hebben daarmee geen of beperkte materiële gevolgen. Onderscheid maken tussen strikt technische wijzigingen en wijzigingen met materiële gevolgen is dan ook niet mogelijk.

Daarnaast adviseert het ATR om per relevante wijziging inzicht te geven in overwogen alternatieven en te onderbouwen waarom voor de gekozen variant is gekozen. De meeste wijzigingen in dit wetsvoorstel betreffen technische correcties, tekstuele aanpassingen en het herstel van omissies. Voor deze wijzigingen zijn geen alternatieven beschikbaar en is een afweging van alternatieven dan ook niet mogelijk. Voor wijzigingen die dienen ter verduidelijking van eerder gemaakte beleidskeuzes, geldt dat de alternatieven in kaart gebracht en gewogen zijn in de wetstrajecten waar deze eerdere beleidskeuzes zijn gemaakt. Voor de aanpassing van de kostendelersnorm in mantelzorgsituaties en de wijzigingen in de systematiek van bijstandsverrekening en vakantiebijslag zijn de alternatieven bijvoorbeeld afgewogen in de Participatiewet in balans; voor de wijziging ter verduidelijking van het loonbegrip in de Wml geldt dat in de Wet invoering minimumuurloon nagedacht is over de beschikbare alternatieven. Ook adviseert het ATR om per wijziging

[28] *Kamerstukken II,* 2019/20, 35335, nr. 3.

concreet te maken wat burgers en bedrijven (anders) moeten gaan doen. Hetgeen hiervoor beschreven is, is ook in dit kader van belang.

Verder geeft het ATR aan dat expliciet aandacht besteed moet worden aan de cumulatieve effecten van meerdere kleine wijzigingen op de werkbaarheid, beredeneerd vanuit het perspectief van de doelgroep. Naar aanleiding van dit advies is bezien waar de wijzigingen in dit wetsvoorstel landen. Geconcludeerd is dat de wijzigingen in dit wetsvoorstel meerdere doelgroepen raken; er is niet één doelgroep die onevenredig geraakt wordt. Onderhavig wetsvoorstel voert wel relatief veel wijzigingen door in de Participatiewet. Deze wijzigingen hebben ook cumulatief echter geen noemenswaardige gevolgen voor de regeldruk. Dit is in voorgaande paragraaf geëxpliciteerd.

Tot slot adviseert het ATR om de regeldrukgevolgen in beeld te brengen conform de Rijksbrede Methodiek. Hiertoe is gebruik gemaakt van het Beleidskompas, zoals geadviseerd in het Handboek meting regeldrukkosten.[29] Het Beleidskompas is openbaar gemaakt ten behoeve van de internetconsultatie.

6. Andere gevolgen (privacy, doenvermogen, gendergelijkheid, mkb, enzovoorts)

Voor dit wetsvoorstel is beoordeeld welke verplichte gevolgenbeoordelingen (toetsen) van toepassing zijn.[30] Het wetsvoorstel heeft geen gevolgen voor bijvoorbeeld doenvermogen, gendergelijkheid of mkb-ondernemingen. Er zijn daarom geen andere toetsen uitgevoerd dan de hierboven beschreven toetsen.

[29] ‘Handboek meting regeldrukkosten 2026’, gepubliceerd via https://www.adviescollegeregeldruk.nl.
[30] https://www.kcbr.nl/beleid-en-regelgeving-ontwikkelen/beleidskompas/4-wat-zijn-de-gevolgen-van-de-geschetste-opties/41-verplichte-toetsenwijzer.

II. Artikelsgewijs

ARTIKEL I ALGEMENE NABESTAANDENWET

Onderdeel A (artikel 3, vierde lid, onderdeel a)

Artikel I, onderdeel A, wijzigt artikel 3, vierde lid, onderdeel a, van de Anw. Een wijziging van gelijke strekking wordt doorgevoerd in artikel 1, vijfde lid, onderdeel a, van de AOW (zie artikel II, onderdeel A).

Hiermee wordt aangesloten bij de tekst zoals die is opgenomen in artikel 3, vierde lid, onderdeel a, van de Participatiewet. De wenselijkheid van deze wijziging wordt toegelicht in paragraaf 2.1 van het algemene deel van deze memorie van toelichting.

Onderdeel B (artikel 16)

Op grond van artikel 14, eerste lid, onderdeel a, van de Anw bestaat recht op een nabestaandenuitkering indien de nabestaande een ongehuwd kind heeft, dat jonger is dan 18 jaar en dat niet tot het huishouden van een ander behoort. Op grond van artikel 16, eerste lid, onderdeel a, van de Anw eindigt dit recht indien niet langer aan die voorwaarden wordt voldaan. Dat is onder meer het geval indien het kind tot het huishouden van een ander dan de nabestaande gaat behoren. In artikel 16 van de Anw wordt een nieuw derde lid ingevoegd, dat regelt dat een nabestaandenuitkering herleeft indien het betreffende kind niet langer tot het huishouden van een ander behoort. Deze herlevingssituatie gaat gelden in aanvulling op de herlevingssituatie in verband met het binnen een half jaar niet langer voeren van een gezamenlijke huishouding, waarin het vierde lid (nieuw) voorziet. De wenselijkheid van deze wijziging wordt toegelicht in paragraaf 2.2 van het algemene deel van deze memorie van toelichting.

Onderdeel C (artikel 26, tweede lid)

In artikel 26, tweede lid, van de Anw wordt het criterium volgen van vervolgonderwijs geschrapt, zodat er voor de wezenuitkering geen tijdbestedingsvoorwaarden meer zijn voor 16- en 17-jarigen met een startkwalificatie. De wenselijkheid van deze wijziging wordt toegelicht in paragraaf 2.3 van het algemene deel van deze memorie van toelichting.

Onderdeel D (artikel 37)

Zie onder Artikel I, onderdeel C, Algemene nabestaandenwet (omissie van het criterium volgen van vervolgonderwijs voor 16- en 17-jarigen) (paragraaf 2.3) van het algemeen deel van deze toelichting.

ARTIKEL II ALGEMENE OUDERDOMSWET

Onderdeel A (artikel 1, vijfde lid, onderdeel a)

Zie de artikelsgewijze toelichting op artikel I, onderdeel A.

Onderdeel B (artikel 13, tweede lid)

Zie onder Artikel II, onderdeel B, Algemene Ouderdomswet (paragraaf 2.4) van het algemeen deel van deze toelichting.

ARTIKEL III ARBEIDSWET 2000 BES

Zie onder Artikel III Arbeidswet 2000 BES (paragraaf 2.5) van het algemeen deel van deze toelichting.

ARTIKEL IV BURGERLIJK WETBOEK BES

Het bij staatkundige transitie tot stand gekomen Burgerlijk Wetboek BES boek 7a bevat abusievelijk enkele fouten. Met dit voorgestelde artikel wordt dit hersteld. Bij de voorgestelde wijziging van artikel 1614s, derde lid, wordt aangesloten bij het vijfde lid van dat artikel, waar ‘de Gouverneur’ bij de staatkundige transitie is gewijzigd in ‘Onze Minister wie het aangaat’. De wijziging in artikel 1615e betreft het weghalen van een artikellid waar nu abusievelijk sprake is van twee artikelleden met een identieke tekst.

ARTIKEL V CESSANTIAWET BES

Op grond van artikel 4, eerste lid, van de Cessantiawet BES neemt Onze Minister de betalingsverplichting over van de werkgever, indien de werkgever vanwege faillissement of surcéance van betaling niet of niet tijdig in staat is de verschuldigde Cessantia-uitkering aan de werknemer uit te betalen. Hierbij geldt echter een beperking ten aanzien van de hoogte van de door Onze Minister uit te betalen Cessantia-uitkering. Bedoeld is dat het bij de toepassing van artikel 4, eerste lid, van de Cessantiawet BES in aanmerking te nemen weekloon wordt gemaximeerd op anderhalf maal het weekloon zoals dit gelet op het door Onze Minister vastgestelde maximum dagloon maximaal in aanmerking dient te worden genomen.

In de vigerende wettekst wordt het in aanmerking te nemen weekloon gemaximeerd op een normbedrag ‘gelijk aan anderhalf maal het weekloon dat wordt afgeleid uit de dagloonbedragen zoals deze op grond van artikel 8, tweede lid, van de Wet ziekteverzekering BES zijn of zullen worden vastgesteld’. Deze verwijzing dateert nog uit de periode vóór 1 januari 2011, waarin de wetgeving overeenkomstig het stelsel van het

land de Nederlandse Antillen was ingericht.[31] Het toenmalige artikel 8, tweede lid, van de Wet ziekteverzekering BES verwees naar het in artikel 1 van die wet onder ‘werknemer’ geregelde maximum dagloon. Echter sinds 1 januari 2011 is het maximum dagloon in de Wet ziekteverzekering BES niet meer gerelateerd aan het werknemersbegrip, maar aan de hoogte van de uitkering en in verband daarmee opgenomen in artikel 5, tweede lid, van de Wet ziekteverzekering BES. Met de voorgestelde correctie wordt in artikel 4, eerste lid van de Cessantiawet BES alsnog in een juiste verwijzing voorzien, namelijk naar het maximum dagloon zoals dit op grond van artikel 5, tweede lid, tweede zin, van de Wet ziekteverzekering BES door Onze Minister wordt vastgesteld. Deze wijziging heeft geen materiële gevolgen.

ARTIKEL VI PARTICIPATIEWET

Onderdelen A en B (artikelen 3, tweede lid, onderdeel a, en 4, eerste lid, onderdelen a en b)

Zie onder Correctie alleenstaandenbegrip Participatiewet, IOAW en IOAZ (artikelen VI, onderdelen A, B en R, XIII, onderdelen A en B, en XIV, onderdelen A en B) (paragraaf 2.6.3) van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel C (artikel 7a, eerste en vierde lid)

Met deze wijziging worden twee onjuistheden verbeterd die zijn ontstaan door de Wet van school naar duurzaam werk. In artikel 7a, eerste lid, van de Participatiewet wordt eenmalig gesproken over *arbeidsinschaling*. Dat moet zijn: *arbeidsinschakeling*. In het vierde lid van dat artikel wordt verwezen naar artikelen uit de Wet educatie beroepsonderwijs. Dat moet zijn: de Wet educatie *en* beroepsonderwijs.

Onderdeel D (artikel 8a, tweede lid)

Met de Wet van school naar duurzaam werk is een nieuw artikel 7a in de Participatiewet gevoegd waarin de ondersteuning aan personen jonger dan 27 jaar bij of gericht op arbeidsinschakeling door het college van burgemeester en wethouders is geregeld.

In artikel 8a, eerste lid, is met de Wet van school naar duurzaam werk geregeld dat de gemeenteraad bij verordening regels stelt met betrekking tot het ondersteunen bij arbeidsinschakeling en het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling, bedoeld in artikel 7a. Daarbij is in artikel 8a, tweede lid, ten onrechte geen verplichting

geregeld voor de gemeenteraad om bij verordening regels te stellen over de volgende onderwerpen:

- onder welke voorwaarden welke personen, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, onderdeel a en derde lid, en werkgevers van deze personen in aanmerking komen voor in de verordening te omschrijven voorzieningen (artikel 8a, tweede lid, onderdeel a);
- onder welke voorwaarden het college toestemming verleent aan een persoon als bedoeld in artikel 7a, eerste lid, onderdeel a, die algemene bijstand ontvangt om op een proefplaats werkzaamheden te verrichten (artikel 8a, tweede lid, onderdeel d);
- op welke wijze waar nodig voor een persoon als bedoeld in artikel 7a, eerste lid, onderdeel a, wordt voorzien in integrale ondersteuning en
  voortgezette persoonlijke ondersteuning bij de overgang van onderwijs naar werk, van werk naar onderwijs en van werk naar werk (artikel 8a, tweede lid, onderdeel g).

Het is op grond van artikel 8a, eerste lid, wel mogelijk voor de gemeenteraad om bij verordening regels te stellen over de genoemde onderwerpen. Het is echter wenselijk dat zij hiertoe ook verplicht zijn op grond van artikel 8a, tweede lid. Deze voorgestelde wijziging regelt dat de gemeenteraad op grond van artikel 8a, tweede lid, onderdelen a, d, en g, verplicht wordt om bij verordening regels te stellen over de hiervoor opgesomde onderwerpen.

Onderdeel E (artikel 9a, twaalfde lid)

Per abuis wordt er in artikel 9a, twaalfde lid, verwezen naar artikel 8, eerste lid, onderdeel d. Dit moet zijn onderdeel c van artikel 8, eerste lid. Deze omissie wordt met deze wijziging hersteld.

Onderdeel F (artikel 18, tweede achtste lid)

In het op 1 januari 2026 in werking getreden achtste lid van artikel 18 is een uitzondering voor kostenbesparende bijdragen opgenomen. Deze worden in het kader van de bijstand niet in aanmerking genomen, voor zover het gaat om bijdragen van voedselbanken of bijdragen die in een kalenderjaar samen met het bedrag aan giften in totaal niet hoger zijn dan € 1.200. Met de voorgestelde aanpassing van het achtste lid wordt het voor het college, net als bij giften het geval is, mogelijk om kostenbesparende bijdragen die niet onder deze vrijstelling vallen, ook buiten beschouwing te laten. Voorwaarde hiervoor is wel, wederom net als bij giften, dat het niet in aanmerking nemen van de kostenbesparende

bijdragen naar het oordeel van het college in het individuele geval en uit een oogpunt van bijstandsverlening verantwoord is.

Onderdeel G (artikel 19, tweede en derde lid)

Vanwege de nieuwe verrekenregels, zal de hoogte van de algemene bijstand, niet zijnde algemene bijstand in de vorm van een aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO), op een andere manier worden vastgesteld dan nu het geval is. Op grond van de voorgestelde wijzigingen van artikel 19 van de Participatiewet, is de hoogte van de algemene bijstand de opstelsom van twee onderdelen: een maandbedrag en een vakantiebijslag.

De hoogte van het maandbedrag is het verschil tussen eventuele andere inkomsten naast de bijstand, zonder de eventuele in aanmerking te nemen vakantiebijslag over deze inkomsten, en de van toepassing zijnde bijstandsnorm zonder vakantiebijslag. De bijstandsnorm zonder vakantiebijslag is de van toepassing zijnde bijstandsnorm waar 5% van is afgehaald, zijnde het vakantiebijslagpercentage, genoemd in artikel 19, derde lid, onderdeel b. Voor zover op het inkomen de regels, bedoeld in artikel 32, vijfde lid, zoals dat zal luiden per 1 januari 2027, van toepassing zijn, zal het inkomen exclusief de eventuele vakantiebijslag overeenkomstig deze regels moeten worden vastgesteld.

De hoogte van de vakantiebijslag is het verschil tussen de in aanmerking te nemen vakantiebijslag over de andere inkomsten en de vakantiebijslag over de bijstandsnorm (5% van de bijstandsnorm). Deze vakantiebijslag over de andere inkomsten dient te worden vastgesteld overeenkomstig de regels, bedoeld in artikel 32, vijfde lid. Dit betekent ook dat als iemand over een inkomen een keuzebudget in plaats van een aparte vakantiebijslag ontvangt, het deel van het keuzebudget dat betrekking heeft op de vakantiebijslag, als vakantiebijslag over het inkomen moet worden gezien.

Onderdelen H en I (artikelen 19a, eerste lid, en 22a, vierde lid)

Zie onder Aanpassing uitzondering op kostendelersnorm voor mantelzorg in de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ (artikelen VI, onderdelen H en I, XIII, onderdeel C, en XIV, onderdeel C) (paragraaf 2.6.2) van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel J (artikel 34, tweede lid)

In artikel 34, tweede lid, van de Participatiewet staan vermogensbronnen die niet in aanmerking worden genomen bij het bepalen van het recht op en de hoogte van bijstand. Van het vermogen zijn onder meer

vergoedingen voor immateriële schade uitgezonderd, zoals bedoeld in artikel 31, tweede lid, onderdelen l en m. Als gevolg van de Participatiewet in balans en de Verzamelwet SZW 2026 staan de vergoedingen voor materiële en immateriële schade die werden genoemd in onderdeel m, nu in onderdeel s van artikel 31, tweede lid. Per abuis is artikel 34 hierop niet aangepast. Deze aanpassing is daarom nu in dit wetsvoorstel opgenomen.

Voorgesteld wordt om deze wijziging met terugwerkende kracht in werking te laten treden tot 1 januari 2026. Dit is de datum van inwerkingtreding van de wijzigingen van artikel 31, tweede lid, van de Participatiewet die zijn opgenomen in de Participatiewet in balans en de Verzamelwet SZW 2026, en als gevolg waarvan de wijziging in dit onderdeel nodig is. Door het toekennen van terugwerkende kracht, wordt voorkomen dat bepaalde immateriële schadevergoedingen tot het vermogen van een belanghebbende worden gerekend, terwijl dit nooit is beoogd.

Onderdeel K (artikel 34b, eerste lid, onderdeel a)

Op grond van artikel 34b van de Participatiewet en artikel 38b van de IOAW en de IOAZ, kan een bijstandsgerechtigde respectievelijk de ontvanger van een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ, onder bepaalde voorwaarden een bufferbudget krijgen. Een van deze voorwaarden is dat er sprake is van een instabiliteit in inkomen als gevolg van inkomstenverrekening, waardoor de persoon of het gezin gedurende een of meer maanden op maandbasis minder dan de bijstandsnorm dan wel de grondslag tot zijn beschikking heeft of daar redelijkerwijs over kan beschikken.

In de praktijk hebben een bijstandsgerechtigde en de ontvanger van een uitkering op grond van de IOAW en de IOAZ echter niet de beschikking over de volledige bijstandsnorm respectievelijk de grondslag, bedoeld in de IOAW en de IOAZ, behalve in de maand waarin de vakantiebijslag respectievelijk de vakantie-uitkering wordt uitbetaald. In de overige maanden wordt namelijk een deel van de bijstandsnorm respectievelijk de grondslag gereserveerd ten behoeve van de vakantiebijslag respectievelijk de vakantie-uitkering die eens per jaar wordt uitbetaald. Om deze reden wordt voorgesteld om de artikelen 34b van de Participatiewet en 38b van de IOAW en de IOAZ aan te passen, zodat duidelijk wordt dat de verstrekking van een bufferbudget pas aan de orde kan zijn als een persoon of gezin in een maand uitkomt onder de bijstandsnorm, verminderd met het bedrag dat wordt gereserveerd voor de vakantiebijslag, respectievelijk de grondslag, bedoeld in de IOAW en de IOAZ, verminderd met het bedrag dat wordt gereserveerd voor de vakantie-uitkering.

Onderdeel L (artikel 40, derde lid, onderdeel d)

Artikel 40 Participatiewet gaat over het opschorten van de bijstand als het feitelijke woonadres van de bijstandsgerechtigde, zijn echtgenoot of een kind afwijkt van het woonadres van de betrokkene in de basisregistratie personen. Om te voorkomen dat de bijstandsuitkering van de mantelzorgontvanger wordt opgeschort als deze bij de mantelzorgverlener intrekt wordt artikel 40, derde lid, onderdeel d, aangevuld. Om de uitzondering op de opschorting in het geval van mantelzorg ook te regelen in de IOAW en de IOAZ, wordt deze uitzondering ook toegevoegd aan artikel 17a, tweede lid, van beide wetten.

Onderdeel M (artikel 45, eerste lid)

Met de voorgestelde wijziging van artikel 45, eerste lid, tweede zin, worden de uitbetaalmomenten van de vakantiebijslag over de algemene bijstand gewijzigd en in overeenstemming gebracht met de uitbetaalmomenten in de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ, die onderdeel uitmaken van de verrekenregels. Daarnaast wordt een voorziening toegevoegd voor de situatie dat de uit te betalen vakantiebijslag over de algemene bijstand, een negatief bedrag is. In dat geval wordt het uit te betalen bedrag op nihil gesteld. Dit voorkomt dat er verrekening of terugvordering plaatsvindt.

Onderdelen N en O (artikelen 47a, tweede lid, en 47aa)

De nieuwe verrekenregels zijn alleen van toepassing op algemene bijstand die door gemeenten wordt verstrekt. In het geval van algemene bijstand in de vorm van een AIO blijven het huidige artikel 19, tweede en derde lid, bepalend voor de hoogte van de bijstand en het huidige artikel 45, eerste lid, tweede volzin, voor de uitbetaling van de vakantiebijslag over de bijstand. Om deze reden wordt voorgesteld om de tekst van de huidige artikelen 19, tweede en derde lid, en 45, eerste lid, tweede volzin, onder te brengen in een nieuw artikel (artikel 47aa) in de paragraaf die betrekking heeft op de AIO. In artikel 47a, tweede lid, zullen daarnaast de nieuwe artikelen 19, tweede en derde lid, en 45, eerste lid, tweede volzin, worden uitgezonderd, zodat bij het bepalen van de hoogte van de algemene bijstand in de vorm van een AIO en de uitbetaling van de vakantiebijslag, de huidige regels van toepassing blijven.

Onderdelen P en Q (artikelen 47b en 47c)

De vrijlating voor kostenbesparende bijdragen in artikel 18 werkt niet door in de AIO, omdat dit artikel is uitgezonderd in artikel 47a, tweede lid. Deze vrijlating moet echter ook van toepassing zijn op personen die in

aanmerking komen voor een AIO. Om deze omissie te herstellen, wordt voorgesteld om de vrijlating toe te voegen aan artikel 47c van de Participatiewet. Hierbij is gekozen voor artikel 47c, aangezien dit artikel dezelfde onderwerpen regelt als artikel 18.

Artikel 47c van de Participatiewet kent op dit moment veertien leden, wat het voorgestelde nieuwe lid het vijftiende lid van dat artikel zou maken. Met het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid[32] wordt het aantal leden echter teruggebracht tot twaalf leden. Welk nummer het nieuwe lid moet krijgen, hangt daardoor af van de vraag of het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid tot wet wordt verheven en, indien dit heeft plaatsgevonden, op welk moment artikel IV, onderdeel G, van dat wetsvoorstel in werking treedt. Om deze reden heeft het voorgestelde nieuwe lid in dit wetsvoorstel geen concreet nummer, maar de aanduiding '#'. Op een later moment kan dan worden bepaald welk nummer het nieuwe artikellid zal krijgen

Daarnaast wordt een ontbrekende verwijzing in artikel 47b van de Participatiewet hersteld. Voor een toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar paragraaf 2.6.1 van het algemene deel van de toelichting. Voorgesteld wordt om aan deze correcties terugwerkende kracht te verlenen tot en met 1 januari 2026. Dat is de datum van inwerkingtreding van de Participatiewet in balans, waarmee de vrijlating van de kostenbesparende bijdragen is geregeld. De wijziging van artikel 47c is begunstigend voor mensen die in aanmerking komen voor een AIO. Giften en kostenbesparende middelen tot € 1200 worden voor deze mensen met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2026 niet meer gerekend tot de middelen waarover zij beschikken of redelijkerwijs kunnen beschikken.

ARTIKEL VII VERZAMELWET SZW 2026

Voorgesteld wordt artikel X, onderdelen C en D, subonderdelen 1 en 3, van de Verzamelwet SZW 2026 te laten vervallen. Dit is nodig omdat deze wijzigingen niet meer in werking kunnen treden. Artikel X, onderdeel C, van de Verzamelwet SZW 2026 wijzigt een wijzigingsbepaling in de Wet banenafspraak die met ingang van 1 januari 2026 in werking is getreden. Omdat die bepaling al in werking is getreden, kan die wijziging niet meer in werking treden. Het is niet nodig die wijziging nog elders te regelen, omdat dit een technische wijziging betrof van artikel 38d van de Wet

[32] Het bij koninklijke boodschap van 4 juli 2025 ingediende voorstel van wet houdende regels met betrekking tot de handhaving in de sociale zekerheid om meer passend handhaven mogelijk te maken (Wet handhaving sociale zekerheid), (kamerstukken 36785).

financiering sociale verzekeringen (hierna: Wfsv). Dat artikel vervalt met ingang van 1 januari 2027 vanwege de inwerkingtreding van artikel 7, onderdeel E, van de Wet banenafspraak. Artikel X, onderdeel D, subonderdeel 1, van de Verzamelwet SZW 2026 wijzigt eveneens een wijzigingsbepaling die ondertussen in werking is getreden, en kan dus niet meer in werking treden. Deze technische wijziging van de Wet tegemoetkomingen loondomein (hierna: Wtl) is opgenomen in deze Verzamelwet SZW 2027 (zie de wijziging van de Wtl). Artikel X, onderdeel D, subonderdeel 3, van de Verzamelwet SZW 2026 kan ten slotte niet meer in werking treden, omdat dit subonderdeel een wijzigingsbepaling wijzigt die met ingang van 1 januari 2026 in werking is getreden. Deze wijziging behoeft niet elders geregeld te worden, omdat het een technische wijziging betreft van een formulering die met ingang van 1 januari 2027 niet langer in de Wtl staat.

ARTIKEL VIII WET BANENAFSPRAAK

Onderdeel A (artikel 2)

Onderdeel A bevat technische wijzigingen van artikel 2 van de Wet banenafspraak. Hierdoor wordt het eerste lid, onderdeel e, in lijn gebracht met het eerste lid, onderdeel c, en wordt in het tweede lid een verwijzing gecorrigeerd.

Onderdelen B en C (artikel 7, onderdeel F, subonderdeel 1, onder d en e, en artikel 12b)

Met de wijzigingen in de onderdelen B en C vervallen een aantal onderdelen uit de Wet banenafspraak die niet meer in werking zullen treden. Het gaat om artikel 7, onderdeel F, subonderdeel 1, onder d en e, en artikel 12b.

Artikel 7, onderdeel F, subonderdeel 1, onder d en e, moet vervallen, omdat artikel 7, onderdeel E, van de Wet banenafspraak in werking treedt met ingang van 1 januari 2027. Daarmee vervalt Hoofdstuk 3, Afdeling 4, paragraaf 4a, van de Wfsv. Artikel 7, onderdeel F, subonderdeel 1, onder d en e, bevat wijzigingen van artikel 38b van de Wfsv. Dat artikel staat in Hoofdstuk 3, Afdeling 4, paragraaf 4a, van de Wfsv en is daarom vervallen. Deze onderdelen kunnen daardoor nooit meer in werking treden, en dienen te vervallen.

Artikel 12b, dat een horizonbepaling bevat voor een groep mensen die behoort tot de doelgroep banenafspraak, moet vervallen omdat de mensen, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel h, ingevolge artikel 2,

tweede lid, tot de doelgroep banenafspraak moeten blijven behoren zolang zij zijn ingeschreven in het doelgroepregister banenafspraak. Zelfs na de datum waarop het Tijdelijk besluit experiment bredere inzet re-integratie-instrumenten eindigt behoren deze mensen immers nog tot de doelgroep banenafspraak, zo lang zij geen verzoek tot uitschrijving uit het doelgroepregister banenafspraak doen bij UWV. Inwerkingtreding van artikel 12b zou dat per abuis verhinderen.

ARTIKEL IX WET COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST BES

Bij de staatskundige transitie van 10 oktober 2010 is de toenmalige Landsverordening collectieve arbeidsovereenkomsten van het land de Nederlandse Antillen voor de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba omgezet naar Nederlands recht. Bij deze omzetting heeft in artikel 1, eerste lid, van de Wet collectieve arbeidsovereenkomst BES een verschrijving plaatsgevonden, waardoor de omschrijving van het begrip collectieve arbeidsovereenkomst niet langer accuraat is. In het artikellid wordt tweemaal over ‘werknemersverenigingen’ gesproken, waar dit de eerste maal ‘werkgeversverenigingen’ moet zijn. Met dit voorgestelde artikel wordt dit hersteld.

ARTIKEL X WET HANDHAVING SOCIALE ZEKERHEID

In artikel XVIIIA, onderdeel B, van het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid staat een samenloopbepaling die verwijst naar ‘het op 1 januari 2026 in werking getreden achtste lid’ van artikel 18 van de Participatiewet. Dit lid wordt met artikel VI, onderdeel F, van dit wetsvoorstel opnieuw vastgesteld. De regering vat de datum waarnaar wordt verwezen in artikel XVIIIA, onderdeel B, op als de datum waarop het achtste lid is toegevoegd aan artikel 18 van de Participatiewet. De verwijzing naar dit achtste lid in het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid omvat dus ook het met dit wetsvoorstel opnieuw vastgestelde achtste lid. Om hier echter geen misverstanden over te laten bestaan, wordt voorgesteld om de verwijzing in het hiervoor genoemde onderdeel van het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid te verduidelijken.

ARTIKEL XI WET INBURGERING 2021

Onderdeel A (artikel 13, eerste lid, onderdeel b)

In verband met de uitvoering en implementatie van het EU-Asiel- en migratiepact 2026

wordt voorgesteld artikel 13, eerste lid, onderdeel b, te wijzigen. Een van de wijzigingen in het migratiepact ziet op het vervallen van de mogelijkheid een verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd te verlenen. Gelet hierop wordt voorgesteld de verwijzing naar deze

verblijfsvergunning in artikel 13, eerste lid, onderdeel b, van de Wi2021 te schrappen, indien de Uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en migratiepact 2026 tot wet wordt verheven. De overige bepalingen in dit artikel blijven ongewijzigd.

Onderdeel B (artikel 35)

De Wi2021 biedt op dit moment geen wettelijke basis voor gegevensuitwisseling van de gevolgde onderwijsuren door inburgeraars tussen onderwijsinstellingen en gemeenten. Met deze wijziging wordt daarom voorgesteld artikel 35, derde lid, van de Wi2021 opnieuw vast te stellen. In het nieuwe derde lid wordt bepaald dat het college de gegevens, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor de uitvoering van hun taak, verstrekt aan cursusinstellingen en instellingen, bedoeld in artikel 8, tweede lid, van de Wi2021. Concreet gaat het hierbij om een instelling met diploma-erkenning als bedoeld in artikel 1.4a.1 van de Wet educatie en beroepsonderwijs.

Daarnaast wordt in het nieuwe vierde lid bepaald dat de in het derde lid genoemde instellingen gegevens over de door de inburgeringsplichtige geleverde inspanningen verstrekken aan het college, ten behoeve van het opstellen van het persoonlijk plan inburgering en participatie (artikel 15), het toezicht op de voortgang van het voldoen aan de inburgeringsplicht (artikel 17) en de handhaving op grond van artikel 23 van de Wi2021.

In het voorgestelde vierde lid wordt bovendien bepaald dat onderwijsinstellingen gegevens over de door de inburgeringsplichtige geleverde inspanningen op verzoek van het college aan het college kunnen verstrekken die:

- Voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet op de expertisecentra in het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel of het uitstroomprofiel dagbesteding, bedoeld in artikel 14, eerste lid, onderdelen b en c, van die wet verzorgen;
- Voortgezet onderwijs als bedoeld in de Wet voortgezet onderwijs 2020 verzorgen; of
- Een entreeopleiding als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel a, van de Wet educatie en beroepsonderwijs verzorgen.

ARTIKEL XII WET INCOMPATIBILITEITEN STATEN-GENERAAL EN EUROPEES PARLEMENT

In artikel 4, tweede lid, van de Wet Incompatibiliteiten Staten-Generaal en Europees Parlement wordt een loonbegrip gehanteerd. Dit loonbegrip bestaat uit een verwijzing naar artikel 6 van de Wml en de vakantiebijslag in de zin van artikel 15 van de Wml. In verband met de wijzigingen van de Wml in dit wetsvoorstel wordt artikel 4 van de Wet Incompatibiliteiten

Staten-Generaal en Europees Parlement technisch gewijzigd, zodat hetzelfde loonbegrip in die wet gehanteerd blijft.

ARTIKEL XIII WET INKOMENSVOORZIENING OUDERE EN GEDEELTELIJK ARBEIDSONGESCHIKTE GEWEZEN ZELFSTANDIGEN

Onderdelen A en B (artikel 3, tweede lid, onderdeel b, en artikel 4, eerste lid, onderdeel a)

Zie onder Correctie alleenstaandenbegrip Participatiewet, IOAW en IOAZ (artikelen VI, onderdelen A, B en R, XIII, onderdelen A en B, en XIV, onderdelen A en B) (paragraaf 2.6.3) van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel C (artikel 5)

Zie onder Aanpassing uitzondering op kostendelersnorm voor mantelzorg in de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ (artikelen VI, onderdelen H en I, XIII, onderdeel C, en XIV, onderdeel C) (paragraaf 2.6.2) van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel D (artikel 17a, tweede lid)

Zie onder onderdeel L van de artikelsgewijze toelichting op de Participatiewet.

Onderdeel E (artikel 38b, eerste lid, onderdeel a)

Zie onder onderdeel K van de artikelsgewijze toelichting op de Participatiewet.

ARTIKEL XIV WET INKOMENSVOORZIENING OUDERE EN GEDEELTELIJK ARBEIDSONGESCHIKTE WERKLOZE WERKNEMERS

Onderdelen A en B

Zie onder Correctie alleenstaandenbegrip Participatiewet, IOAW en IOAZ (artikelen VI, onderdelen A, B en R, XIII, onderdelen A en B, en XIV, onderdelen A en B) (paragraaf 2.6.3) van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel C

Zie onder Aanpassing uitzondering op kostendelersnorm voor mantelzorg in de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ (artikelen VI, onderdelen H en I, XIII, onderdeel C, en XIV, onderdeel C) (paragraaf 2.6.2) van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel D

Zie onder onderdeel L van de artikelsgewijze toelichting op de Participatiewet.

Onderdeel E

Zie onder onderdeel K van de artikelsgewijze toelichting op de Participatiewet.

ARTIKEL XV WET KINDERBIJSLAGVOORZIENING BES

De voorgestelde wijziging van artikel 5a van de Wet kinderbijslagvoorziening BES vervangt het begrip ‘rechtspersoon’ door het begrip ‘adviseur’ in het tweede lid en het derde lid, onder a en d.

Daarmee kan de minister voor de uitvoering van de dubbele kinderbijslag intensieve zorg op Caribisch Nederland ook adviseurs aanwijzen die geen rechtspersoonlijkheid hebben. Daarmee wordt het bijvoorbeeld mogelijk om een bestuursorgaan aan te wijzen als adviseur, zoals een bestuurscollege van een van de openbare lichamen.

ARTIKEL XVI WET KINDEROPVANG BES

Met de voorgestelde wijziging worden drie leden toegevoegd aan artikel 2.10a van de Wko BES.

Negende lid

Het voorgestelde negende lid voorziet in een wettelijke grondslag om gegevens uit te wisselen tussen de verschillende deskundigen. Er kunnen gegevens worden uitgewisseld tussen deskundigen in Caribisch Nederland onderling, en tussen de deskundigen in Caribisch Nederland en Europees Nederland. Het delen van gegevens tussen deskundigen in Caribisch Nederland is reeds toegestaan op grond van hun wettelijke taak en artikel 2.10a, vijfde lid, van de Wko, waarin is opgenomen dat het verbod om bijzondere persoonsgegevens te verwerken niet van toepassing is. Het delen van gegevens tussen deskundigen in Caribisch Nederland en een deskundige in Europees Nederland wordt mogelijk gemaakt met het voorgestelde negende lid. Indien ook een deskundige in Europees Nederland wordt aangewezen is het nodig dat deze deskundigen onderling gegevens kunnen uitwisselen, omdat het wenselijk is dat de aangewezen deskundigen met elkaar kunnen overleggen over casussen en elkaar kunnen vervangen indien nodig.

Tiende lid

In het tiende lid wordt een grondslag gecreëerd voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens en gegevens van strafrechtelijke aard als

bedoeld in de AVG. Indien ook een deskundige in Europees Nederland wordt aangewezen, is de AVG van toepassing op gegevensverwerking door die deskundige. Daarom is het noodzakelijk om een grondslag te creëren voor de deskundige, gevestigd in Europees Nederland, om het verwerken van bijzondere persoonsgegevens en gegevens van strafrechtelijke aard als bedoeld in de AVG mogelijk te maken. Het zal hierbij waarschijnlijk vooral gaan om bijzondere persoonsgegevens over gezondheid en met betrekking tot seksueel gedrag of seksuele gerichtheid. In de algemene maatregel van bestuur (zie elfde lid) worden hier nadere regels over gesteld.

Elfde lid

In aanvulling op de waarborgen die de Wbp BES en Wko BES bieden, is het nodig om nadere regels te stellen over de gegevensverwerking op grond van artikel 2.10a, negende lid, van de Wko Bes, indien tevens een deskundige in Europees Nederland wordt aangewezen. Daarom wordt een elfde lid voorgesteld, waarin een delegatiegrondslag zit om nadere regels te stellen bij algemene maatregel van bestuur. De delegatiegrondslag geeft de regering de verplichting om nadere regels te stellen over de gegevensverwerking van en tussen de deskundigen. Dat zullen in ieder geval regels zijn over de te verwerken gegevens, de gevallen waarin in ieder geval gegevens worden verwerkt, de wijze van verwerking van de gegevens, het elektronische gegevensverkeer en de daarbij te gebruiken elektronische infrastructuur en de eisen die aan de gegevensverwerking worden gesteld. De noodzaak voor deze nadere regels ontstaat zodra er tevens een deskundige in Europees Nederland wordt aangewezen.

ARTIKEL XVII WET MINIMUMLOON EN MINIMUMVAKANTIEBIJSLAG

Artikel XVII wijzigt de Wml. Het loonbegrip van artikel 6 wordt verduidelijkt en een omissie in artikel 13a inzake meerwerk wordt hersteld. De overige wijzigingen zijn technisch van aard.

Onderdeel A (artikel 5a, eerste lid)

Er vindt een technische wijziging plaats in artikel 5a (arbeidsduur), in verband met een vernummering van de leden van artikel 7 (recht op minimumloon). Hiervoor wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel XVII, onderdeel C.

Onderdeel B (artikel 6)

Artikel 6 regelt het loonbegrip van de Wml. Dit houdt in dat artikel 6 bepaalt uit welke looncomponenten het minimumloon bestaat, en welke looncomponenten geen onderdeel uitmaken van het minimumloon. Het huidige loonbegrip is vormgegeven door ‘loon’ te definiëren (als de geldelijke inkomsten uit hoofde van de dienstbetrekking), waarna een limitatieve lijst aan bepaalde looncomponenten wordt uitgezonderd van het loonbegrip. Voorbeelden van huidige uitzonderingen zijn winstuitkeringen, onkostenvergoedingen en transitievergoedingen. Artikel 6 wordt opnieuw vastgesteld.

Artikel 6, eerste lid

Het voorgestelde artikel 6, eerste lid, bepaalt dat voor de toepassing van de Wml onder loon wordt verstaan het basisloon. Het basisloon is een nieuw begrip in de Wml die met deze wetswijziging wordt geïntroduceerd. Hiermee wordt het loonbegrip in lijn gebracht met de geest van de Wet invoering minimumuurloon. Het basisloon wordt gedefinieerd als: de geldelijke inkomsten uit hoofde van de dienstbetrekking, met uitzondering van aanvullende of variabele componenten. Het basisloon is een nieuw begrip in de Wml en wordt gedefinieerd als: de geldelijke inkomsten uit hoofde van de dienstbetrekking, met uitzondering van aanvullende of variabele componenten. Het wezenlijke verschil met het huidige artikel 6 is dat de bestaande lijst aan bepaalde van het loonbegrip uitgezonderde looncomponenten wordt vervangen door de meer omvattende niet-limitatieve en dynamische formulering ‘met uitzondering van aanvullende of variabele componenten’. Dit omvat alle looncomponenten die in het huidige artikel 6, eerste lid, zijn uitgezonderd. Andere voorbeelden van aanvullende of variabele componenten zijn de onregelmatigheidstoeslag, de dertiende maand, bonussen, toeslagen voor arbeid op zon- en feestdagen, overwerkvergoedingen en opleidingsvergoedingen. In de praktijk zal het basisloon veelal het bedrag uit een salaristabel van de cao betreffen, of het bedrag dat in de individuele arbeidsovereenkomst als salaris wordt genoemd. Het basisloon is een brutoloon en is voor de toepassing van de Wml niet gebonden aan enige periode.

Voor de toepassing van de Wml komt met het voorgestelde artikel 6 dus te gelden dat het minimumloon bestaat uit het basisloon. Componenten als een onregelmatigheidstoeslag maken geen onderdeel uit van het minimumloon. De werkgever kan daarom niet een basisuurloon hanteren dat lager ligt dan het bedrag van het minimumuurloon van artikel 8 door het aan te vullen met een onregelmatigheidstoeslag of andere aanvullende of variabele componenten. Deze verduidelijking van het loonbegrip waarborgt dat voor alle werknemers geldt dat hun basisloon ten minste het bedrag van het minimumloon is. En dat aanvullende of variabele componenten voor alle werknemers extra’s zijn, en niet mogen worden meegerekend om tot het basisloon te komen.

Er zijn twee uitzonderingen op het loonbegrip van het voorgestelde artikel 6, eerste lid. Ten eerste dat vergoedingen in het kader van internationale detachering onder omstandigheden kunnen meetellen voor het minimumloon (artikel 6, tweede lid, zie de toelichting hierop hieronder). Ten tweede geldt voor de regels omtrent de minimumvakantiebijslag (Hoofdstuk III van de Wml) een ander loonbegrip (nieuw artikel 14a) dan het loonbegrip van artikel 6 dat geldt voor het minimumloon. Hierop wordt nader ingegaan in de artikelsgewijze toelichting bij artikel XVII, onderdeel F.

Huidige delegatiegrondslagen in artikel 6

Het huidige artikel 6 bevat drie delegatiegrondslagen. De eerste twee staan in het tweede en derde lid. Op de derde delegatiegrondslag wordt ingegaan in de alinea hieronder. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen andere uitzonderingen worden gemaakt dan de in het eerste lid genoemde van het loonbegrip uitgezonderde looncomponenten (het huidige tweede lid). Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld naar welke wordt beoordeeld welke inkomsten moeten worden aangemerkt als uitkeringen of vergoedingen als bedoeld in het eerste lid (het huidige derde lid). Beide delegatiegrondslagen dateren van de datum van de invoering van het minimumloon in 1969 en zijn nooit gebruikt. Er is geen aanleiding om aan te nemen dat er in de toekomst een noodzaak zal bestaan om bij lagere regelgeving nadere invulling te geven aan het loonbegrip van het voorgestelde artikel 6, met name vanwege de dynamische formulering ervan. Met de formulering van artikel XVII, onderdeel B, komen deze twee bestaande delegatiegrondslagen daarom impliciet te vervallen.

Artikel 6, tweede lid

Het voorgestelde artikel 6, tweede lid, is een uitzondering op het voorgestelde artikel 6, eerste lid. Artikel 6, eerste lid, houdt de hoofdregel in dat het minimumloon enkel bestaat uit het basisloon. Artikel 6, tweede lid, is een inhoudelijke samenvoeging van het huidige artikel 6, eerste lid, onderdeel e, en het vierde lid. Deze bepalingen zijn implementatiewetgeving van detacheringsrichtlijn 96/71/EG[33] en richtlijn 2018/957,[34] die de detacheringsrichtlijn herziet. Artikel 3, zevende lid, tweede en derde alinea van de herziene detacheringsrichtlijn bepaalt dat voor internationaal gedetacheerde werknemers geldt dat vergoedingen meetellen voor het minimumloon, voor zover het geen vergoedingen van daadwerkelijk gemaakte kosten in verband met de internationale

[33] Richtlijn 96/71/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 1996 betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten.
[34] Voluit geschreven: Richtlijn (EU) 2018/957 van het Europees Parlement en de Raad van 28 juni 2018 tot wijziging van Richtlijn 96/71/EG betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten.

detachering betreffen. De volledige vergoeding van de kosten wordt niet gezien als basisloon als niet uit de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden die van toepassing zijn op de dienstbetrekking blijkt welke onderdelen van de vergoeding strekken tot bestrijding van noodzakelijke kosten die de gedetacheerde werknemer maakt in verband met de detachering. En indien niet uit de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden die van toepassing zijn op de dienstbetrekking blijkt of, en zo ja welke, onderdelen van een vergoeding strekken tot bestrijding van voornoemde noodzakelijke kosten, wordt de volledige vergoeding niet verstaan onder loon. In verband met dit Europese recht blijft het voor de toepassing van de Wml dus mogelijk dat een vergoeding aan een internationaal gedetacheerde werknemer, hetgeen een aanvullend looncomponent is, wél meetelt voor de vaststelling van het minimumloon van de werknemer. Het huidige artikel 6, vierde lid, bevat een delegatiegrondslag die het mogelijk maakt dat bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld omtrent de wijze waarop onderdelen van een vergoeding worden gespecificeerd. Deze grondslag dateert van 2020. Omdat de implementatiewetgeving relatief nieuw is, kunnen zich eventuele situaties voordoen die nadere regels vergen. Daarom blijft deze delegatiegrondslag behouden in artikel 6.

Wellicht ten overvloede zij er nog op gewezen dat het loonbegrip ook geldt voor stukloon. Stukloon is de constructie waarbij het loon niet naar tijdruimte is vastgesteld, maar afhankelijk is van de uitvoering van de verrichte arbeid. In artikel 5a, tweede lid, is geregeld dat voor de toepassing van de Wml geldt dat de daadwerkelijke tijd die de werknemer heeft besteed aan de uitvoering van de verrichte arbeid als arbeidsduur geldt.

Onderdeel C (artikel 7, tweede en vierde lid)

In artikel 7, tweede lid, wordt een kennelijke verschrijving gecorrigeerd. De huidige tekst ‘tenminste’ betekent in ieder geval, of althans, terwijl er ‘ten minste’ wordt bedoeld, wat minstens of minimaal betekent.

Artikel 7, vierde lid, komt te vervallen. Hierop worden de leden van artikel 7 vernummerd. Het huidige artikel 7, vierde lid, bepaalt dat beloningen, die de werknemer voor arbeid, door hem in dienstbetrekking verricht, van derden ontvangt, voor zover zij deel uitmaken van de arbeidsvoorwaarden, worden geacht van de werkgever te zijn ontvangen voor de toepassing van artikel 7, eerste, tweede of derde lid (recht op minimumloon). Het gaat doorgaans om beloningen die volgens een vaste maatstaf in rekening worden gebracht bij derden, zodat het facultatieve aspect van de betaling door derden ontbreekt.[35]

In 2001 deed zich een zaak voor bij de Hoge Raad waar een werkgever een aanvullende overeenkomst met werknemers had gesloten over

[35] *Kamerstukken II* 1967/68, 9574, nr. 3.

fooien.[36] Op basis van die overeenkomst hield de werkgever het gemiddelde fooibedrag in op het minimumloon van de werknemer. Verdiende de werknemer minder fooi, dan zou de werkgever onder voorwaarden het tekort aanvullen, zodat de werknemer het minimumloon verdiende. Volgens de rechtbank was dat beding bezwaarlijk, omdat het aan de werknemer was om te bewijzen dat hij minder fooien ontving dan het door de werkgever gegarandeerde bedrag. De Hoge Raad hield dit oordeel van de rechtbank in stand.

Het huidige artikel 7, vierde lid, maakt het mogelijk dat beloningen van derden worden gebruikt om tot het bedrag van het minimumloon te komen, wat betekent dat de werknemer van de werkgever een loon kan ontvangen dat lager ligt dan het bedrag dat krachtens artikel 8 als minimumuurloon geldt. De hierboven genoemde zaak uit 2001 is hier een voorbeeld van. Net zoals een onregelmatigheidstoeslag een aanvullend of variabel looncomponent is, zijn fooien of andere beloningen van derden dat ook. Deze komen bovenop het basisloon. Daarom is het huidige artikel 7, vierde lid, niet verenigbaar met het voorgestelde artikel 6, eerste lid, dat bepaalt dat aanvullende en variabele componenten geen onderdeel uitmaken van het minimumloon. Om die reden komt artikel 7, vierde lid, te vervallen. Het gevolg hiervan is dat beloningen van derden onder geen beding meer onderdeel uitmaken van het minimumloon. Overigens zal blijven gelden dat over dit soort beloningen van derden de werkgever vakantiebijslag is verschuldigd, op grond van artikel 15, derde lid.

Onderdeel D (artikel 11, eerste lid)

Artikel 11, eerste lid, maakt het onder voorwaarden mogelijk dat een werknemer een vaste beloning per maand krijgt bij een vaste overeengekomen arbeidsduur per week. Dit is in afwijking van de hoofdregel van artikel 8, dat bepaalt dat voor elk uur in een uitbetalingstermijn het minimumuurloon moet worden betaald. Eén van de voorwaarden voor de toepassing van artikel 11, eerste lid, is dat de vaste overeengekomen arbeidsduur per week en vaste beloning per maand zijn neergelegd in een collectieve arbeidsovereenkomst, publiekrechtelijke regeling of schriftelijke arbeidsovereenkomst. De reden voor deze voorwaarde is dat de afspraak of regeling schriftelijk moet zijn vastgelegd, ten behoeve van de rechtszekerheid van de werknemer. Artikel 2 bepaalt dat de Wml, en zo ook artikel 11, eerste lid, van toepassing is op overeenkomsten van opdracht die niet zijn aangegaan in de uitoefening van bedrijf of in de zelfstandige uitoefening van beroep. Artikel 1a van het Besluit minimumloon en minimumvakantiebijslag bepaalt dat de Wml ook van toepassing is op andere overeenkomsten die ten grondslag liggen aan de arbeidsverhoudingen. Dit zijn bijvoorbeeld vervoersovereenkomsten.[37]

---

[36] HR 2 maart 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB1254.
[37] Kamerstukken I 2016/17, 33 623, M, p. 3.

Het is de bedoeling van de wetgever dat artikel 11, eerste lid, ook kan worden toegepast wanneer gewerkt wordt op basis van schriftelijke overeenkomsten van opdracht die niet zijn aangegaan in de uitoefening van bedrijf of in de zelfstandige uitoefening van beroep (artikel 2 Wml) en andere schriftelijke overeenkomsten die ten grondslag liggen aan de arbeidsverhoudingen die niet zijn aangegaan in de uitoefening van bedrijf of in de zelfstandige uitoefening van beroep (artikel 1a Besluit minimumloon en minimumvakantiebijslag). Zie hiervoor de algemene toelichting onder paragraaf 2.10. Dergelijke schriftelijke overeenkomsten ontbreken momenteel in de opsomming in artikel 11, eerste lid. Deze technische omissie wordt met voorgestelde wijziging hersteld.

Onderdeel E (artikel 13a, eerste en vierde lid)

Een omissie in artikel 13a, eerste lid, inzake meerwerk wordt hersteld. Meerwerk is de tijd die feitelijk wordt gewerkt boven de overeengekomen arbeidsduur, binnen één uitbetalingstermijn. Met de Wet invoering minimumuurloon is in dit artikel geregeld dat een werknemer over meerwerk aanspraak heeft op ten minste het minimumloon. Dit heeft onbedoeld tot gevolg dat ongeacht de hoogte van het basisloon van een werknemer, elke werknemer over elk individueel uur meerwerk recht heeft op uitbetaling van ten minste het minimumuurloon. Ook als het basisloon van de werknemer al op een niveau ligt dat over het totaal aantal feitelijk gewerkte uren in een uitbetalingstermijn al meer dan het minimumloon wordt betaald.

Net als voor de inwerkingtreding van de Wet invoering minimumuurloon wordt in het voorgestelde artikel 13a, eerste lid, geregeld dat over de som van de overeengekomen arbeidsduur en de feitelijk langere arbeidsduur in een uitbetalingstermijn ten minste het minimumloon dient te worden betaald. Het bedrag dat voor een betreffende werknemer als minimumloon geldt op basis van de overeengekomen arbeidsduur en het bedrag van artikel 8, eerste lid, onderdeel a, wordt dus naar evenredigheid van het meerwerk vermeerderd. De langere arbeidsduur dient te worden uitbetaald uiterlijk in de eerstvolgende uitbetalingstermijn, na de uitbetalingstermijn waarin de langere arbeidsduur is ontstaan. Voor de kwalificatie of gewerkte uren meerwerk zijn is de aard van de gewerkte uren doorslaggevend, niet de benaming van de uren. Wellicht ten overvloede: een uitbetalingstermijn is een tijdvak waarover het loon op grond van de arbeidsovereenkomst moet worden berekend, als bedoeld in artikel 623, eerste lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek. Artikel 13a kent een alternatief voor de uitbetaling van meerwerk, namelijk betaalde vrije tijd. Dit is geregeld in het tweede tot en met vierde lid en wordt niet gewijzigd.

Drie voorbeelden van de toepassing van het voorgestelde artikel 13a, eerste lid:

1) Werknemer A verdient 100% van het minimumloon, heeft een overeengekomen arbeidsduur van 40 uur per week en krijgt wekelijks uitbetaald. In een week werkt werknemer A 44 uur, waarvan 4 uren meerwerk, wat 10% van de overeengekomen arbeidsduur is. Artikel 13a, eerste lid, bepaalt dat het minimumloon van de werknemer voor die week evenredig wordt vermeerderd en dus 110% van het minimumloon bedraagt. Omdat werknemer A 100% van het minimumloon verdient, wat lager is dan de 110% waar de werknemer op grond van artikel 13a, eerste lid, recht op heeft, geeft artikel 13a, eerste lid, werknemer A aanspraak op uitbetaling van ten minste 110% van het minimumloon over de overeengekomen arbeidsduur, wat in dit geval neerkomt op uitbetaling van de 4 uren meerwerk tegen ten minste het minimumloon.

2) Werknemer B verdient 105% van het minimumloon, heeft een overeengekomen arbeidsduur van 40 uren per week en krijgt wekelijks uitbetaald. In een week werkt werknemer B 44 uur, waarvan 4 uren meerwerk, wat 10% van de overeengekomen arbeidsduur is. Artikel 13a, eerste lid, bepaalt dat het minimumloon van de werknemer voor die week evenredig wordt vermeerderd en dus 110% van het minimumloon bedraagt. Omdat werknemer B 105% van het minimumloon verdient, wat lager is dan de 110% waar de werknemer op grond van artikel 13a, eerste lid, recht op heeft, geeft artikel 13a, eerste lid, werknemer B aanspraak op uitbetaling van ten minste 110% van het minimumloon over de overeengekomen arbeidsduur, wat in dit geval neerkomt op uitbetaling van 2 uren meerwerk tegen ten minste het minimumloon.

3) Werknemer C verdient 120% van het minimumloon, heeft een overeengekomen arbeidsduur van 40 uren per week en krijgt wekelijks uitbetaald. In een week werkt werknemer C 44 uur, waarvan 4 uren meerwerk, wat 10% van de overeengekomen arbeidsduur is. Artikel 13a, eerste lid, bepaalt dat het minimumloon van de werknemer voor die week evenredig wordt vermeerderd en dus 110% van het minimumloon bedraagt. Omdat werknemer C 120% van het minimumloon verdient, wat hoger is dan de 110% waar de werknemer op grond van artikel 13a, eerste lid, recht op heeft, geeft artikel 13a, eerste lid, werknemer C geen aanspraak op uitbetaling van de 4 uren meerwerk. Een cao of individuele arbeidsovereenkomst kunnen werknemer C uiteraard wel aanspraak geven op loon over meerwerk.

In artikel 13a, vierde lid, komt eenmalig de term ‘de langere arbeidstijd’ voor, terwijl in de andere bepalingen van het artikel de term ‘de langere arbeidsduur’ wordt gehanteerd. De twee termen houden hetzelfde in. Omwille van eenduidigheid wordt deze ene afwijkende term in lijn gebracht met de leidende term.

Onderdeel F (artikel 14a)

Het nieuwe artikel 14a regelt dat voor de regels inzake de minimumvakantiebijslag (Hoofdstuk III van de Wml) een ander loonbegrip geldt dan het loonbegrip van het voorgestelde artikel 6 dat voor het minimumloon geldt. Het voorgestelde artikel 6 bepaalt dat het minimumloon enkel bestaat uit het basisloon. Aanvullende of variabele componenten tellen niet mee voor het minimumloon (de uitzondering van vergoedingen bij internationale detachering van artikel 6, tweede lid, daargelaten). Ten aanzien van de minimumvakantiebijslag is geen inhoudelijke wijziging beoogd, die artikel 6 wel inhoudt. Daarom komt voor de minimumvakantiebijslag een ander loonbegrip te gelden, in een nieuw Artikel 14a. Dit loonbegrip is inhoudelijk een kopie van het huidige artikel 6, zoals dat luidt tot de inwerkingtreding van het voorgestelde artikel 6 (artikel XVII, onderdeel B, van dit wetsvoorstel). Dit betekent dat de wijzigingen van de Wml in dit wetsvoorstel materieel niets wijzigen ten aanzien van de regels omtrent de minimumvakantiebijslag.

Met twee loonbegrippen in de Wml (artikelen 6 voor het minimumloon en 14a voor de minimumvakantiebijslag) ontstaat een aantal aandachtspunten. Ten eerste zij eraan herinnerd dat over looncomponenten als de ploegentoeslag, overwerkvergoeding en bonustoeslag in beginsel wél vakantiebijslag is verschuldigd,[38] terwijl deze looncomponenten niet meer onder het loonbegrip van het voorgestelde artikel 6 zullen vallen. Deze componenten vallen nu nog wel onder het loonbegrip van het huidige artikel 6[39] en na inwerkingtreding van artikel XVII, onderdelen B en F van dit wetsvoorstel, vallen deze looncomponenten onder het loonbegrip van artikel 14a. Artikel 15, eerste lid, bepaalt dat de werkgever over dit loon vakantiebijslag verschuldigd is. Ten tweede blijft gelden dat de werkgever vakantiebijslag is verschuldigd over beloningen die de werknemer voor arbeid, door hem in de dienstbetrekking verricht, van derden ontvangt, voor zover zij deel uitmaken van de arbeidsvoorwaarden. Dit is reeds bepaald in artikel 15, derde lid, en wijzigt niet. Voor het loonbegrip van het minimumloon van artikel 6 komt juist te gelden dat dergelijke beloningen van derden niet meer kunnen meetellen voor het minimumloon, doordat artikel 7, vierde lid, wordt geschrapt (zie de artikelsgewijze toelichting bij artikel XVII, onderdeel C).

De delegatiegrondslagen van het huidige artikel 6, tweede en derde lid, worden niet overgenomen in artikel 14a. Deze delegatiegrondslagen dateren van 1969 en zijn nooit gebruikt. Er is geen reden om aan te nemen dat er in de toekomst een aanleiding zal zijn om van dergelijke delegatiegrondslagen gebruik te maken voor specifiek het loonbegrip van de minimumvakantiebijslag. Er wordt wel een delegatiegrondslag opgenomen in artikel 14a, tweede lid, inzake vergoedingen bij

---

[38] Het is mogelijk om onder bepaalde voorwaarden af te spreken dat de werknemer geen recht heeft op vakantiebijslag, zie artikel 16 Wml.
[39] Rechtbank Rotterdam 28 januari 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:620, r.o. 5.2.1.

internationale detachering. Het huidige artikel 6, vierde lid, is implementatiewetgeving, dat dateert van 2020, en bevat een delegatiegrondslag. Deze ziet ook op het loonbegrip van de minimumvakantiebijslag, omdat tot de inwerkingtreding van artikel XVII, onderdelen B en F van dit wetsvoorstel één loonbegrip geldt voor de Wml. Er is geen aanleiding om de bestaande delegatiegrondslag te beperken tot het loonbegrip dat (enkel) geldt voor het minimumloon. Daarom wordt in artikel 14a, tweede lid, een delegatiegrondslag opgenomen ten aanzien van de minimumvakantiebijslag over vergoedingen bij internationale detachering.

Het van artikel 6 afwijkende loonbegrip voor de minimumvakantiebijslag geldt voor de toepassing van het bij of krachtens hoofdstuk III van de Wml bepaalde. Volledigheidshalve zij opgemerkt dat waar het in hoofdstuk III van de Wml gaat over minimumloon, de betekenis van het minimumloon in hoofdstuk II van de Wml wordt bedoeld. Tot op heden bestaat er geen lagere regelgeving over de minimumvakantiebijslag.

Onderdeel G (artikel 16, vierde lid)

In artikel 16, vierde lid, wordt een kennelijke verschrijving gecorrigeerd. Verwezen zij naar de toelichting bij artikel XVII, onderdeel C.

ARTIKEL XVIII WET ONGEVALLENVERZEKERING BES

Abusievelijk is de volledige verwijzing naar de Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024 niet opgenomen. Met deze voorgestelde artikelen wordt dit hersteld.

ARTIKEL XIX WET TEGEMOETKOMINGEN LOONDOMEIN

De wijziging van de Wtl laat een overbodige verwijzing vervallen uit artikel 2.10, derde lid, van de Wtl. Dit is nodig omdat artikel 6.2, eerste lid, van de Wtl zelf al bepaalt tot wanneer het loonkostenvoordeel doelgroep banenafspraak in een situatie van overgangsrecht wordt verstrekt. Het is niet nodig dit ook in artikel 2.10, derde lid, van de Wtl te regelen. Deze wijziging stond, in andere vorm, ook al in artikel X, onderdeel D, subonderdeel 1, van de Verzamelwet SZW 2026. Daarbij werd er vanuit gegaan dat de Verzamelwet SZW 2026 eerder in werking zou treden dan artikel 8, onderdeel E, subonderdeel 4, van de Wet banenafspraak. Aangezien dat niet het geval was, kon die wijziging niet in werking treden en is het nodig deze wijziging nogmaals te regelen. Met de wijziging van de Verzamelwet SZW 2026 in dit wetsvoorstel (zie artikel VII) komt artikel X, onderdeel D, subonderdeel 1, van de Verzamelwet SZW 2026 te vervallen omdat het nooit meer in werking kan treden.

ARTIKEL XX WET TOELATING TERBESCHIKKINGSTELLING VAN ARBEIDSKRACHTEN

Zie onder Artikel XIX Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten

(paragraaf 2.11) van het algemeen deel van deze toelichting.

ARTIKEL XXI WETBOEK VAN BURGERLIJKE RECHTSVORDERING

De aanpassingen in artikel 475da, achtste en negende lid, houden verband met de Wet van 18 december 2024 tot wijziging van de Wet verlaging eigen bijdrage huurtoeslag, de Wet op de huurtoeslag en enkele andere wetten ter verbetering van de koopkracht en vereenvoudiging van de regeling (Stb. 2024, 426). Met die wetswijziging is de formule voor de normhuur (F x C2 + G x C) respectievelijk (H x C2 + I x C) in artikel 475da, achtste en negende lid, vervangen door de formule voor de afbouw van de huurtoeslag (I x (F / 12)) respectievelijk (I x (G / 12)). Bij het aanpassen van artikel 475da, achtste en negende lid aan de nieuwe rekensystematiek is geen rekening gehouden met de eigen bijdrage, de zogeheten basishuur, zijnde het gedeelte van de (reken)huur dat minimaal voor rekening van de huurder blijft, op grond van artikel 16 van de Wet op de huurtoeslag. Met de onderhavige wijzing wordt deze fout hersteld en wordt deze eigen bijdrage in de formule verwerkt en in mindering gebracht op de beslagvrije voet.

ARTIKEL XXII WET ZIEKTEVERZEKERING BES

Abusievelijk is de volledige verwijzing naar de Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024 niet opgenomen. Met het voorgestelde artikel wordt dit hersteld.

ARTIKEL XXIII SAMENLOOP

Onderdeel A

In het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid zijn onderdelen opgenomen die vernummeringen aanbrengen in de artikelen 18 en 47c van de Participatiewet. Afhankelijk van het moment van inwerkingtreding van deze onderdelen, hebben deze vernummeringen gevolgen voor de wijzigingen die met dit wetsvoorstel worden aangebracht in de hiervoor genoemde artikelen. Om deze reden is in dit wetsvoorstel een samenloopbepaling opgenomen.

In het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid zijn samenloopbepalingen opgenomen in artikel XVIIIA. De samenloopbepaling in artikel XVIIIA, onderdeel B, van dat wetsvoorstel

vernummert enkele leden van artikel 18 van de Participatiewet. Deze samenloopbepaling is gekoppeld aan de inwerkingtreding van bepaalde wijzigingen in artikel I, onderdeel L, van de Participatiewet in balans. Als het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid tot wet wordt verheven, bestaat er de kans dat deze wijzigingen eerder in werking zullen treden dan dit wetsvoorstel. Onderdeel a van de samenloopbepaling in dit wetsvoorstel zorgt ervoor dat de wijzigingsopdracht in artikel VI, onderdeel F, verwijst naar het op dat moment juiste lid van artikel 18.

Als gevolg van de voorgestelde wijzigingen in artikel IV, onderdeel G, van het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid, zal artikel 47c nog maar twaalf leden hebben. Onderdeel b van de samenloopbepaling in dit wetsvoorstel zorgt ervoor dat als het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid tot wet wordt verheven en artikel IV, onderdeel G, van dat wetsvoorstel later in werking treedt dan dit wetsvoorstel, het nummer van het in dit wetsvoorstel voorgestelde nieuwe lid aansluit op de nieuwe nummering van leden in artikel 47c van de Participatiewet.

Onderdeel B

Deze samenloopbepaling ziet op de samenloop tussen het in dit wetsvoorstel voorgestelde artikel XX en Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (hierna: Wtta) (Stb. 2025, 385). Met artikel XX van deze wet wordt Wtta op verschillende onderdelen gewijzigd. Indien de Wtta eerder inwerking treedt of is getreden dan artikel XX van deze wet, wordt, in plaats van de Wtta, de – met de Wtta gewijzigde - Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs op deze onderdelen gewijzigd.

ARTIKEL XXIV INWERKINGTREDING

Het voornemen is de artikelen van deze wet in werking te laten treden met ingang van 1 januari 2027, met uitzondering van artikel VI, onderdelen J, P en Q, die terugwerken tot en met 1 januari 2026. In de artikelsgewijze toelichting bij het betreffende artikel is het beoogde tijdstip van inwerkingtreding en de voorgestelde terugwerkende kracht toegelicht.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

J.A. Vijlbrief

De Minister van Werk en Participatie,

A.A. Aartsen